

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van EDUGO campus De Toren te OOSTAKKER

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Instellingsnummer	127704
Instelling	EDUGO campus De Toren
Directeur	Luc VERREYT
Adres	Sint-Jozefstraat 10 - 9041 OOSTAKKER
Telefoon	09-255.91.14
Fax	09-255.91.24
E-mail	info.toren@edugo.be
Website	http://www.edugo.be
Bestuur van de instelling	VZW Katholieke Scholen Oostakker - KSO
Adres	Sint-Jozefstraat 8 - 9041 OOSTAKKER
Scholengemeenschap	SGKSO Stroming Gent Noord-West
Adres	Eksaardserijweg 24 - 9041 OOSTAKKER
CLB	Vrij CLB Regio Gent
Adres	Holstraat 95 - 9000 GENT
Dagen van het doorlichtingsbezoek	van 25-11-2013 t.e.m. 06-12-2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	06-12-2013
Datum bespreking verslag met de instelling	17-01-2014
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Trui Van Rie
Teamleden	Yves Blicck, Henri Christiaen, Marc D'hoop, Herman Ros
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	4
1 SAMENVATTING.....	6
2 DOORLICHTINGSFOCUS	8
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	8
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	8
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	9
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	9
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	9
3.1.1.1 Frans in de eerste graad A-stroom (leerplan 2010/014) en de derde graad tso Sociale en technische wetenschappen (leerplan 2004/001)	9
3.1.1.2 Engels in de derde graad aso in de studierichtingen Economie-moderne talen, Latijn-moderne talen, Moderne talen-wetenschappen en Moderne talen-wiskunde (leerplan 2006/041) ..	11
3.1.1.3 Frans in aso derde graad Economie-moderne talen, Latijn-moderne talen, Moderne talen-wetenschappen en Moderne talen-wiskunde (leerplan 2006/005).....	12
3.1.1.4 Geschiedenis in het aso tweede graad Economie (leerplan D/1999/0279/026) en in de derde graad aso Economie-moderne talen, Economie-wiskunde, Humane wetenschappen, Latijn-moderne talen, Moderne talen-wetenschappen, Moderne talen-wiskunde (leerplan D/2001/0279/006).....	14
3.1.1.5 Project algemene vakken in de derde graad bso Verkoop en Verzorging (leerplan D/2012/7841/026)	16
3.1.1.6 Geschiedenis in de derde graad tso Sociale en technische wetenschappen (leerplan D/2003/0279/006)	18
3.1.1.7 Economie in de tweede graad aso Economie (leerplan D/2006/0279/050).....	19
3.1.1.8 Economie in de derde graad aso Economie-moderne talen en Economie-wiskunde economie (leerplan D/2006/0279/051).....	21
3.1.1.9 Cultuur- en gedragswetenschappen in de derde graad aso Humane wetenschappen (leerplan D/2009/7841/045).....	23
3.1.1.10 Huishoudkunde, opvoedkunde en verzorging in de tweede graad bso Verzorging-voeding (leerplan D/2012/7841/018)	26
3.1.1.11 Beeldende vorming in het derde leerjaar van de derde graad bso Winkelbeheer en etalage (leerplan D/2004/0279/079)	28
3.1.1.12 Verkoop in het derde leerjaar van de derde graad bso Winkelbeheer en etalage (leerplan D/2004/0279/079).....	30
3.1.1.13 Stage verkoop in het derde leerjaar van de derde graad bso Winkelbeheer en etalage (leerplan D/2004/0279/079)Winkelbeheer en etalage - Graad 3 - BSO stage toeg. ec/verk	31
3.1.1.14 Expressie, huishoudkunde en opvoedkunde in de derde graad tso Sociale en technische wetenschappen (leerplan D/2011/7841/038)	33
3.1.1.15 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET).....	36
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	37
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	38
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	38
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	39
4.1 Evaluatiepraktijk.....	39
4.2 Deskundigheidsbevordering.....	42
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	44

6	STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	47
6.1	Wat doet de school goed?.....	47
6.2	Wat kan de school verbeteren?	47
6.3	Wat moet de school verbeteren?.....	48
7	ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	49
8	VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING.....	49

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.

De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De school 'EDUGO de Toren', maakt samen met de eerstegraadsschool 'De Brug' en de nijverheidsschool 'Glorieux' deel uit van de EDUGO-scholengroep. In het verleden functioneerden de verschillende EDUGO-scholen en campussen in hoofdzaak als afzonderlijke en autonome entiteiten. Recentelijk is daar verandering in gekomen. Naast het delegeren van een aantal beleidstaken op het vlak van personeelsbeheer, financieel, materieel en organisatiebeheer heeft het schoolbestuur verdienstelijke inspanningen geleverd om de visies van de scholen beter op elkaar te laten aansluiten.

De school 'EDUGO de Toren' is binnen de EDUGO-groep de enige die onderwijs aanbiedt op twee locaties. Er is een campus in Oostakker en een in Lochristi. De campussen liggen een 8-tal km van elkaar verwijderd.

De campus 'De Toren' in Oostakker maakt samen met de schoolgebouwen van 'De Brug' en 'Glorieux' deel uit van een ruim en landelijk gelegen scholencomplex. Hier is er een breed aanbod van studierichtingen in de tweede en de derde graad aso. De schoolpopulatie is stabiel en de startpositie van de leerlingen op deze campus is opvallend gunstig. Van kansarmoede of schoolse achterstand is er nauwelijks sprake.

Op de campus in Lochristi is er een eerste graad met een A- en een B-stroom, een bso-tso-aanbod in het studiegebied Personenzorg en een bso-aanbod in het studiegebied Handel. Een niet gering aantal leerlingen dat hier schoolloopt heeft een kansarme achtergrond. De campus in Lochristi ligt midden in de dorpskern langs de drukke verbindingsweg Gent-Lokeren. Op de campus is eveneens een basisschool gehuisvest. Omdat het leerlingenaantal op deze locatie sinds de vorige doorlichting met meer dan 50 % gestegen is, zag de school zich genoodzaakt om een aantal containerklassen naast het schoolgebouw en op het sportterrein te plaatsen. Het nijpend plaatsgebrek dringt zich als een urgent probleem aan het schoolbestuur op.

De school slaagt erin om met haar leerlingen goede resultaten te bereiken. Zowel de attestering, de resultaten in het vervolgonderwijs als op de arbeidsmarkt geven een onverdeeld gunstig beeld. Op die manier krijgen de leerlingen, onafhankelijk van hun startcompetenties maximale kansen op een positieve loopbaan. Ook het welbevinden van de leerlingen, de ouders en het personeel is opvallend positief. De open schoolcultuur, het geordend schoolklimaat, de taakbetrokkenheid van de beide schoolteams en de aandacht voor preventieve en curatieve leerbegeleiding zijn daar zeker niet vreemd aan.

De goede resultaten die de school weet neer te zetten, weerspiegelen zich in het erkenningsonderzoek dat focust op een brede selectie van vakken en studierichtingen. Daaruit blijkt dat de onderwijsdoelen in alle structuuronderdelen in voldoende mate gerealiseerd worden, met drie uitzonderingen in positieve en één in negatieve zin. Voor de studierichtingen Verzorging-voeding (bso2) en voor Sociale en technische wetenschappen (tso3) is het curriculum in het specifiek gedeelte van een uitzonderlijk goed niveau. Dat geldt ook voor de invulling van de vakoverschrijdende eindtermen in de vakken en de projecten. Voor Engels worden de onderwijsdoelen in de pool moderne talen (aso3) niet gehaald. Voor de regelgeving is het van belang dat de school in de aso-studierichtingen er zorgvuldiger op toeziet dat onderwijsdoelen niet van het specifiek naar het complementair gedeelte worden overgeheveld.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Aan de hand van de wettelijk bepaalde externe keuringen en controleverslagen en de interne werking is zij voldoende op de hoogte van risico's en tekorten. Zij organiseert de bijsturing ervan echter niet planmatig op basis van een volledig uitgewerkt globaal preventieplan en operationele jaarlijkse actieplannen. Afhankelijk van de financiële en organisatorische haalbaarheid stuurt zij de tekorten bij of zoekt ze naar tussenoplossingen om de risico's te beperken. Tegelijk waakt de school over de bestending van wat in orde is. Het geordend schoolklimaat en de goede schoolorganisatie dragen daartoe bij. Op basis van deze vaststellingen vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de school om de resterende tekorten weg te werken.'

Naast de onderwijsdoelen, de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne en de regelgeving is de kwaliteit van een aantal onderwijskundige processen onderzocht: deskundigheidsbevordering, evaluatiepraktijk en talenbeleid.

Het beleid probeert de professionaliteit van haar leraren te versterken door in te zetten op nascholing, vak- en studierichtingsoverleg en samenwerking met de pedagogische begeleiding. Door het gemis aan een nascholingsplan met operationele doelen en prioriteiten schept het beleid ten aanzien van het korps onvoldoende duidelijkheid over welke de belangrijkste campusgebonden noden zijn en welke hedendaagse onderwijskundige uitdagingen bijzondere aandacht verdienen. De directie vertrouwt de nascholing toe aan de vakgroepen die met dit vertrouwen erg wisselend omspringen. Er zijn opvallende vakgroepgebonden verschillen in deelnemingsgraad. Sommige vakgroepen nemen vanuit hun dynamische en kwaliteitsvolle werking het voortouw. Uit de gevolgde thema's blijkt hun veranderingsbereidheid en taakbekkernis, terwijl andere vakgroepen de deskundigheidsbevordering veeleer minimaal opvatten. Een meer doelgerichte aansturing van de nascholing dringt zich op. De kwaliteit en de diepgang van de vakgroepwerking lopen parallel met de nascholingsproblematiek. De vakgebonden verschillen doen zich vooral voor op de aso-campus, waar de individuele autonomie van de leraar de professionele samenwerking en cohesie soms nog in de weg staat. Ook hier blijkt een louter stimulerend beleid niet te volstaan. Op campus Lochristi is vakgebonden en vakoverschrijdend overleg een tweede natuur van het team geworden.

De school heeft nog geen krachtige en coherente visie op evaluatie. Binnen de evaluatiepraktijk tekenen zich wel een aantal doelgerichte en vernieuwende initiatieven ('talentenkaart', rapport 'integrale opdrachten', project 'stimulerende feedback' ...) af, maar ze kaderen nog onvoldoende in een overkoepelende en schoolbrede evaluatie-strategie. De evaluatiepraktijk blijft in hoofdzaak aangestuurd door traditie. Er zijn campusafhankelijke verschillen in de kwaliteit van de evaluatiepraktijk. In de aso-studierichtingen is de evaluatie in een aantal vakken nog overwegend kennisgericht en zijn vaardigheidsgerichte doelstellingen onvoldoende of onevenwichtig vertegenwoordigd. In de doorgelichte bso- en tso-structuuronderdelen is de evaluatie van kennis en vaardigheden doorgaans goed geproportioneerd. Leraren investeren er consequent in leerbevorderende feedback en remediëring. Het talenbeleid zorgt voor structurele ondersteuning van leerlingen met taalachterstand.

Het beleid heeft een open vizier op externe evaluatie en onderschrijft het belang van interne kwaliteitszorg. De school verzamelt en analyseert heel wat gegevens op schoolniveau en het team van de campus Oostakker heeft recentelijk een zelfevaluatie georganiseerd. Voor de campus Lochristi is de zelfevaluatie gepland. De belangrijkste bevindingen die resulteren uit diverse vormen van interne kwaliteitszorg worden in een prioriteitenplan geïntegreerd, maar het is van belang dat het beleid erop toeziet dat de prioriteiten worden vertaald in geoperationaliseerde doelen en een helder tijdspad. De campusgebonden verschillen op het vlak van de kwaliteitszorg op curriculumniveau zijn een weerspiegeling van de kwaliteit van de vakgroepwerking.

Mede omwille van het sterk beleidsvoerend vermogen en de interne kwaliteitszorg is de inspectie overtuigd dat de school over voldoende kracht en dynamiek beschikt om haar tekorten zelfstandig weg te werken. Het tekort voor het erkenningsonderzoek voor Engels in de pool moderne talen en de beperkte tekorten in het correct toepassen van de regelgeving worden daarom niet meegenomen in het eindadvies.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	x
Graad 1 A	Frans	
Graad 1 Sociale en technische vorming	Frans	
Graad 2 ASO Economie	geschiedenis	economie
Graad 2 BSO Verzorging-voeding		huishoudkunde, opvoedkunde, verzorging
Graad 3 ASO Economie-moderne talen	Engels, Frans, geschiedenis	economie, Engels, Frans
Graad 3 ASO Economie-wiskunde	geschiedenis	economie
Graad 3 ASO Humane wetenschappen	geschiedenis	cultuurwetenschappen, gedragswetenschappen
Graad 3 ASO Latijn-moderne talen	Engels, Frans, geschiedenis	Engels, Frans
Graad 3 ASO Moderne talen-wetenschappen	Engels, Frans, geschiedenis	Engels, Frans
Graad 3 ASO Moderne talen-wiskunde	Engels, Frans, geschiedenis	Engels, Frans
Graad 3 BSO Verkoop	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Winkelbeheer en etalage		beeldende vorming, stage toeg. ec/verk, toegepaste economie
Graad 3 BSO Verzorging	project algemene vakken	
Graad 3 TSO Sociale en technische wetenschappen	Frans, geschiedenis	expressie, huishoudkunde, opvoedkunde

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Frans in de eerste graad A-stroom (leerplan 2010/014) en de derde graad tso Sociale en technische wetenschappen (leerplan 2004/001)

Voldoet

De verschillende onderdelen van het leerplan worden aangeboden en geëvalueerd op het vereiste beheersingsniveau. De leerplanrealisatie wordt ondersteund door een grote aandacht voor preventieve en curatieve begeleiding van het leerproces.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De doelstellingen m.b.t. kennis en vaardigheden komen voldoende en evenwichtig geproportioneerd aan bod op het vereiste beheersingsniveau en worden door de meerderheid van de leerlingen bereikt. De vaardigheden worden zo veel mogelijk geïntegreerd aangeboden. De integratie van kennis en vaardigheden komt doorgaans wel tot stand in de instructiefase, maar is minder aanwezig in de oefenfase die overwegend op reproductief niveau blijft.

Voor de vaardigheden werd recentelijk een leerlijn ingevoerd, maar die is nog niet verankerd in de onderwijspraktijk. Er zijn nog leraargebonden verschillen die de verticale samenhang van het curriculum in de Sociale en technische wetenschappen verstoren. Voor het grammaticaonderwijs verschilt de aanpak naargelang van de leraar. Sommige gaan overwegend inductief te werk, terwijl bij andere de deductieve methode overheeft. Dit is o.m. het gevolg van het leerjaargebonden afwisselend gebruik van eigen cursusmateriaal en leerboek zonder dat inhoudelijke afspraken gemaakt worden.

Het beheersingsniveau van spreken en schrijven wordt niet opgebouwd op basis van criteria die toenemen in complexiteit. De feedback op beide vaardigheden heeft dan ook weinig diepgang. Spreek- en gespreksoefeningen worden eerst uitgeschreven en ook als schrijfopdracht beoordeeld. De spreek- en gespreksoefeningen leiden daardoor niet tot spontane communicatie en de ontwikkeling van spreek- en gespreksstrategieën. Schrijfopdrachten zijn niet altijd authentiek.

Er is ruime aandacht voor de interculturele component. De leerlingen maken kennis met de Franse cultuur aan de hand van studie-uitstappen, films en chansons.

In de derde graad Sociale en technische wetenschappen biedt de school een seminarie aan waarin de leerlingen voor Frans voorbereid worden op het vervolgonderwijs.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau

Campusoverstijgend loopt een traject om te evolueren naar een geïntegreerde evaluatie van kennis in de taalvakken. De leraren experimenteren met taaltaken waarin ondersteunende kennis wordt getoetst op creatief-communicatief niveau. Daarbij werden al heel wat vorderingen gemaakt, al zijn er leraarafhankelijke verschillen in de ontwikkelingssnelheid. Soms boeten de taaltaken in aan functionaliteit doordat kennis op geforceerde wijze geïntegreerd wordt.

De hele operatie gaat deels ten koste van de vaardigheden die minder getoetst worden op basis van de verwerkingsniveaus die in de leerplannen worden aangegeven. De klassieke opsplitsing tussen kennis en vaardigheden wordt losgelaten en niet vervangen door een puntensysteem dat transparant is voor de leerlingen. In het puntentotaal daalt het gewicht van de vaardigheden en zijn sommige vaardigheden onevenwichtig vertegenwoordigd.

Het cijfer voor dagelijks werk berust op een frequente toetsing. De rapportcommentaren zijn motiverend en leerondersteunend geformuleerd, maar missen soms analytische diepgang.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De lessen verlopen in een ordelijk en stimulerend leerklimaat. De leraren zijn goed geïnformeerd over de beginsituatie van hun leerlingen en stemmen er hun onderwijspraktijk op af. Zij zorgen voor preventieve ondersteuning in de vorm van studietips, afsprakenbladen en leerstofoverzichten. De leervaardigheid wordt gestimuleerd door zelfstandig werk gekoppeld aan zelfevaluatie. De verbetering van toetsen wordt een leermoment en bij tegenvallende leerprestaties wordt in remediëring voorzien.

Uitrusting

*Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De school beschikt over één goed uitgerust vaklokaal, maar dat volstaat niet in verhouding tot het aantal leerlingen. Door het stijgend leerlingenaantal botst de school op de limieten van haar infrastructurele draagkracht. Als de leraren kunnen beschikken over het vaklokaal, maken zij adequaat gebruik van de beschikbare leermiddelen.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

Campusspecifiek en campusoverstijgend vakoverleg stond vooral in het teken van de geïntegreerde kennisevaluatie die de school wil veralgemenen. Voor de leraren was de evolutie van een overwegend reproductieve kennistoetsing naar communicatieve taaltaken een ingrijpende verandering die veel twijfel en verwarring teweegbracht. De voorbereidings- en implementatietijd was immers kort. Het pleit voor de vakgroep dat hij – ondanks de onzekerheden – volhardend verder bouwt aan een taxonomisch verantwoorde evaluatie van kennis. Het groeiproces naar meer deskundigheid op dit vlak kan echter nog versnellen indien de vakgroep meer inzet op professionalisering en de interne cohesie versterkt.

3.1.1.2 Engels in de derde graad aso in de studierichtingen Economie-moderne talen, Latijn-moderne talen, Moderne talen-wetenschappen en Moderne talen-wiskunde (leerplan 2006/041)

Voldoet niet

De onderwijsdoelen van de basisvorming en van het specifiek gedeelte van de pool Moderne talen worden onvolledig en onevenwichtig aangeboden en geëvalueerd.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Het onderwijsaanbod dekt onvoldoende de leerplandoelstellingen m.b.t. de basisvorming. Er is een minimale dekking van tekstsoorten, taaltaken situeren zich niet op de verwachte verwerkingsniveaus en mikken onvoldoende op de toepassing van strategieën. Kennis overheerst in het aanbod en wordt overwegend deductief aangebracht. De selectie van de leerstof vertoont weinig samenhang.

Taaltaken m.b.t. de receptieve vaardigheden overstijgen zelden het beschrijvend verwerkingsniveau of focussen op woordbetekenissen in plaats van op tekstbegrip. Spreekopdrachten worden eerst uitgeschreven en leiden niet tot authentieke, spontane communicatie. De mondelinge taalvaardigheid wordt niet ontwikkeld aan de hand van stimulerende correctie- en feedbacktechnieken. De feedback op schrijftaken is niet gebaseerd op relevante criteria en resulteert niet in tekstrevisie.

Het aanbod aan artistiek-literaire teksten is beperkt en eenzijdig qua tekstkeuze. Literatuur wordt overwegend historisch-biografisch benaderd en niet opgevat als leesvaardigheid. Aan de verwerking van huislectuur wordt weinig eisen gesteld. Er is weinig ruimte voor tekstervaring en esthetische beleving.

Woordenschat wordt niet aangebracht op basis van communicatieve relevantie. De woordselectie wordt bepaald door woorden die opduiken in behandelde teksten. Daarbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen receptieve en productieve woordenschat. Er is weinig aandacht voor de ontwikkeling van woordleerstrategieën.

Het vlot en verzorgd gebruik van de doeltaal ondersteunt de leerlingen bij de ontwikkeling van hun luistervaardigheid. Een trip naar Londen draagt bij tot de brede vorming en de dekking van een aantal doelen m.b.t. de interculturele component.

De leerplandoelen die betrekking hebben op de specifieke eindtermen worden onvolledig en op een te laag beheersingsniveau gerealiseerd. De verbreding van de communicatieve vaardigheden uit de basisvorming en vooral de verdieping van de reflectie op communicatie, taal en cultuur komen niet of onvoldoende tot stand. De bijdrage van het vak Engels tot de ontwikkeling van de onderzoekscompetentie is minimaal. De leerlingen krijgen niet de kans om voor Engels een onderzoeksopdracht uit te voeren.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht

Volledigheid

Beheersingsniveau

Transparantie

De leerplandoelen worden onvolledig, onevenwichtig en niet op het verwachte beheersingsniveau geëvalueerd. In de pool Moderne talen worden de vaardigheden niet geëvalueerd op een hoger verwerkingsniveau en de kennisevaluatie situeert zich overwegend op het reproductieve niveau. Hierbij wordt niet aangesloten bij de evolutie naar geïntegreerde taaltaken die de school wil op gang brengen.

Het puntensysteem is niet transparant. Het hergebruik van examenvragen wijst erop dat de evaluatie niet wordt opgevat als een instrument om over de eigen evaluatiepraktijk te reflecteren en bij te sturen.

Leerbegeleiding
*Preventief
Curatief*

De leerlingen krijgen weinig ondersteuning in hun leerproces. Er is een bruikbaar concept voor het maken van een portfolio, maar de leerlingen worden hiervoor niet gemotiveerd. De feedback op taken en toetsen is beperkt.

Uitrusting
*Inzet uitrusting
Leermiddelen*

Het vak Engels heeft een vaklokaal ter beschikking, maar de uitrusting en de aankleding ervan is verouderd. In het lokaal zijn geen ICT-media ter beschikking.

Deskundigheidsbevordering
*Overleg
Vorming*

Aan de basis van de onvoldoende leerplanrealisatie liggen een minimalistische taakopvatting en een lage gerichtheid op het leerplan. Het minimalisme verlamt ook de werking van de vakgroep. Voor deskundigheidsbevordering is er weinig belangstelling.

3.1.1.3 Frans in aso derde graad Economie-moderne talen, Latijn-moderne talen, Moderne talen-wetenschappen en Moderne talen-wiskunde (leerplan 2006/005)

Voldoet

De leerplandoelen van de basisvorming worden volledig en op het verwachte beheersingsniveau gerealiseerd en geëvalueerd. Doelen m.b.t. de specifieke eindtermen zijn niet met de vereiste diepgang in het curriculum vertegenwoordigd.

Onderwijsaanbod
*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

De doelen m.b.t. de basisvorming worden effectief aangeboden en door de meeste leerlingen bereikt. De vaardigheidsdoelen worden gerealiseerd aan de hand van een voldoende gevarieerd en geïntegreerd tekstaanbod dat geëxploreerd wordt op de voorgeschreven verwerkingsniveaus en dat beantwoordt aan de vereiste tekstkenmerken.

Voor lezen werd een leerlijn uitgetekend. Artistiek-literaire teksten zijn daarin ondervertegenwoordigd. In het schrijfonderwijs is er veel aandacht voor tekstrevisie. De luistervaardigheid wordt gestimuleerd door het vlot en verzorgd gebruik van het Frans als instructie- en voertaal.

Het evenwicht in het curriculum wordt wel verstoord door de nadruk die gelegd wordt op de kenniscomponent. Daarbij wordt niet altijd consequent inductief te werk gegaan.

De realisatie van leerplandoelen m.b.t. de basisvorming wordt transparant verantwoord. Voor de verantwoording van de realisatie van de specifieke eindtermen is de koppeling aan de behandelde leerinhouden echter ongegrond. Zij zijn immers onvoldoende gericht op de diepgang van de reflectie op taal, communicatie en cultuur en beogen onvoldoende een hoger verwerkingsniveau dan verwante eindtermen van de basisvorming.

De specifieke eindtermen m.b.t. de onderzoekscompetentie worden evenwel integraal in het vak Frans gerealiseerd. De realisatie verloopt volgens een leerlijn en wordt ondersteund door een kwaliteitsvol draaiboek met duidelijke instructies. De uitvoering van de onderzoeksopdracht wordt goed opgevolgd met opbouwende feedback. De onderzoeksvraag beantwoordt niet altijd aan de vooropgestelde criteria.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatiepraktijk is in volle beweging. De school wil evolueren naar een geïntegreerde evaluatie van kennis in de taalvakken. In het vak Frans wordt geëxperimenteerd met taaltaken waarin ondersteunende kennis getoetst wordt op creatief-communicatief niveau. Deze ontwikkeling heeft al geleid tot een aantal communicatieve opdrachten die gericht zijn op de toepassing van grammatica en woordenschat in een functionele context. Hierbij wordt soms in de valkuil getrapt om kennis op geforceerde wijze te integreren zodat de oefeningen authenticiteit missen. Er blijven ook nog restanten van de traditionele evaluatiecultuur met bijv. vertalingen. De frequentie van de toetsing voor dagelijks werk waarborgt de betrouwbaarheid van de evaluatie. De klassieke opsplitsing tussen kennis en vaardigheden werd losgelaten. Het wordt echter niet vervangen door een puntensysteem dat transparant is voor de leerlingen. De leerplandoelen m.b.t. de basisvorming komen aan bod in de evaluatie, zij het niet altijd evenwichtig in hun onderlinge verhouding. De vraagstelling is afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. Dit is niet het geval voor de leerplandoelen m.b.t. de specifieke eindtermen die niet op een hoger verwerkingsniveau geëvalueerd worden. De evaluatie van de onderzoekscompetentie bestrijkt alle stappen van het onderzoeksproces. Vakgebonden attitudes worden niet expliciet geëvalueerd. Een aantal parameters m.b.t. studiehouding worden – zij het in beperkte mate – mee verrekend in de evaluatie waardoor de resultaten minder valide worden voor de studiebekrachtiging. Voor Frans wordt de eindbeslissing in een aantal gevallen uitgesteld en niet altijd conform de regelgeving die eindbeslissingen enkel toelaat in uitzonderlijke en individuele gevallen.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De leraren zijn goed geïnformeerd over de beginsituatie van de leerlingen en stemmen hun aanpak erop af. Aan de hand van een taalportfolio worden hun leerervaringen gedocumenteerd. Daarbij worden zij gestimuleerd om ook buiten de school aan hun taalontwikkeling te werken. De leerlingen worden ondersteund met studietips en duidelijke afspraken. Het leerproces wordt bijgestuurd aan de hand van omstandige feedback op toetsen en taken.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De leraren beschikken over een goed uitgerust vaklokaal waarvan ze adequaat gebruik maken om de onderwijsdoelen te realiseren. Ook de ICT-infrastructuur wordt goed benut om het onderwijs- en leerproces te ondersteunen.
Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	De vakgroep heeft intensief gewerkt om een weg te vinden naar de geïntegreerde kennisevaluatie die op schoolniveau voor de taalvakken werd ingevoerd. In dit traject werden al een aantal succeservaringen geboekt, maar er blijven veel onzekerheden. Het ritme van de vernieuwing was te hoog om voldoende deskundigheid op te bouwen. Er bestaat een grote behoefte om zich hiervoor verder te professionaliseren. De vakbekwaamheid en de leerbereidheid zijn in ieder geval aanwezig.

3.1.1.4 Geschiedenis in het aso tweede graad Economie (leerplan D/1999/0279/026) en in de derde graad aso Economie-moderne talen, Economie-wiskunde, Humane wetenschappen, Latijn-moderne talen, Moderne talen-wetenschappen, Moderne talen-wiskunde (leerplan D/2001/0279/006).

Voldoet

De meeste leerplandoelstellingen zijn herkenbaar geïntegreerd in de studie van de historische samenlevingen. Ze komen voldoende proportioneel aan bod. In de evaluatiepraktijk voldoet de afstemming op de leerplandoelstellingen nipt. De overgrote meerderheid van de leerlingen haalt voldoende tot goede studieresultaten.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

In beide graden gebeurt de studie van de historische samenlevingen aan de hand van de meest kenmerkende feiten, ontwikkelingen en probleemvelden. In de tweede graad is de ordening van de leerinhouden quasi volledig op de leerplancriteria afgestemd. De verschillende domeinen van de socialiteit komen geproportioneerd aan bod. Er is aandacht voor niet-westerse samenlevingen, voor diachrone en synchrone benaderingen van historische probleemvelden en voor actualisering. In de derde graad zijn dergelijke benaderingen ook aanwezig, maar de leerinhouden worden minder uitgesproken volgens de leerplancriteria geordend. Het socio-culturele domein komt slechts exemplarisch ter sprake in de context van socio-economische of socio-politieke probleemvelden.

In beide graden leren de leerlingen de historische feiten, ontwikkelingen en verklaringen voldoende plaatsen in het historisch referentiekader. Dit gebeurt niet alleen op een kennisgerichte manier (bijvoorbeeld dateren en historisch-geografisch situeren), maar evenzeer op een inzichtelijk en duidend niveau. Er is heel gerichte aandacht voor de opbouw van het begrippenkader (opmaak begrippenlijsten). Enkele probleemvelden worden doelgericht uitgediept of geactualiseerd. Op die manier komen de leerplandoelstellingen m.b.t. historische kennis en inzicht voldoende tot behoorlijk aan bod. Studiereizen in elk leerjaar sluiten goed bij de leerplanrealisatie aan.

Via leertekst- en bronnenanalyse in de leerlingencursussen en de leerboeken verwerven de leerlingen de nodige vaardigheden om informatie uit verschillende soorten bronnen te halen (analyse) en tot inhouden te verwerken (synthese). Het aanleren van historische vaardigheden verloopt weliswaar onvoldoende volgens een leerlijn. Er zijn in beide graden wel enkele toepassingen van historische kritiek. Zoek- en verwerkingsopdrachten met toepassing van heuristiek en historische methode komen echter slechts enkele keren voor. Ze bereiken uiteindelijk in de derde graad niet het vereiste beheersingsniveau (zie leerplan D/2001/0279/006, leerplandoelen 20-22, 24). De opdrachten die dit jaar in de derde graad gepland staan, wijzen op een positieve ontwikkeling op dit vlak.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

Niet alle lessen geschiedenis vinden plaats in een voldoende uitgerust lokaal. Dit is vooral een probleem in de tweede graad. In de meeste lokalen is er wel multimedia voorhanden. Het vlot gebruik van naslagwerken is er echter niet mogelijk (onder meer historische atlanten). Multimedia wordt frequent ingezet voor visuele en structurele ondersteuning van het onderwijsleerproces en voor bronnenanalyse. Bronnenverwerving en -verwerking met gebruik van ICT door de leerlingen komt slechts enkele keren voor.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De evaluatie is samengesteld uit dagelijks werk en grote overhoringen (tweede graad) of examens (derde graad). Dagelijks werk bestaat uit herhalingsstoetsen en enkele taken (voorbereidingsopdrachten, opmaak begrippenlijst, zelfstandig werk, groepswork).

In beide graden is de evaluatie niet volledig op de leerplandoelstellingen afgestemd. Ze is geen optimale weergave van de mate waarin de leerlingen het brede onderliggende onderwijsleerproces beheersen. Kennis- en inzichtvragen overwegen. Aan de evaluatie van historische vaardigheden wordt onvoldoende gewicht toegekend. De evaluatiecriteria bij zelfstandig werk of groepswork (vaardigheden) zijn niet altijd doelgericht of transparant.

De variatie en het beheersingsniveau van de vraagstelling sluiten in de tweede graad iets beter bij de leerplandoelstellingen aan dan in de derde graad. Dit heeft veel te maken met de vorm van de vraagstelling. De overwegend gesloten vragen, waarmee kennis en inzicht ondervraagd worden, laten onvoldoende toe het brede spectrum van leerplandoelstellingen op het vereiste beheersingsniveau te ondervragen. Begrippenkennis wordt meestal theoretisch buiten context ondervraagd. Situeren in tijd en ruimte wordt eveneens overwegend kennisgericht ondervraagd. De vragen op basis van bronnen- of kaartenanalyse zijn doorgaans valide, maar zijn in aantal verhoudingsgewijs beperkt. In tegenstelling tot het onderwijsleerproces komen in de evaluatie weinig vragen m.b.t. actualisering, historische kritiek, duiding en interpretatie voor.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

Een motiverend klasmanagement, werkafspraken en leertips zijn onderdelen van een goede leerbegeleiding. De gestructureerde leerlingencursussen ondersteunen het leren van de leerlingen. De vele actieve werkvormen scherpen de werkzaamheid van de leerlingen aan en maken het mogelijk ze van nabij te volgen.

Bij evaluatie krijgen de leerlingen voldoende instructies over wat van hen verwacht wordt en wat ze moeten kennen en kunnen. Er is feedback op de leerprestaties van de leerlingen. Bij tegenvallende resultaten wordt in remediëring voorzien. In geval van specifieke leerproblemen sluit de leerbegeleiding op vakniveau aan bij deze op schoolniveau.

De leraren hebben veel aandacht voor het toegankelijk maken van het vakjargon en het begrippenkader. Bij opdrachten 'informatieverwerving en -verwerking' is er weinig uitgesproken aandacht voor het aanleren van leerstrategieën (bijvoorbeeld zoek- en selectiestrategieën, leesstrategieën, instructiekaarten, observatieprotocollen, de OVUR-procedure).

Deskundigheidsbevordering

Overleg

Vorming

De vakgroep vertoont een grote vak- en schoolbetrokkenheid en bereidheid tot kwaliteitsverbetering. Verschillende documenten en acties getuigen van leerplanstudie. Daaruit blijkt dat nog niet alle leerplandoelen volgens het verwachte beheersingsniveau geïnterpreteerd worden. De leraren plegen veel overleg en volgen geregeld nascholing. Ze gaan daarbij vooral in op het bestaande aanbod. De professionalisering is nog onvoldoende afgestemd op de reële noden. Die zijn vooral van vakdidactische aard: de aanpak van de historische vaardigheden en de afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelen.

3.1.1.5 Project algemene vakken in de derde graad bso Verkoop en Verzorging (leerplan D/2012/7841/026)

Voldoet

De verschillende doelstellingendomeinen zijn voldoende tot goed geïntegreerd in de uitwerking van de thema's. Het beheersings- en verwerkingsniveau van de functionele vaardigheden voldoen. De evaluatiepraktijk is voldoende op de leerplandoelstellingen afgestemd. De overgrote meerderheid van de leerlingen haalt voldoende tot goede studieresultaten.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De keuze en planning van de thema's zijn voldoende op het leerplan afgestemd. De thema's bevorderen de algemene vorming en de maatschappelijke weerbaarheid van de leerlingen. Ze sluiten bij de leefwereld van de leerlingen aan. Er is voor enkele onderdelen differentiatie tussen de studierichtingen in relatie tot de leerinhouden van het specifiek gedeelte.

In de uitwerking van de thema's zijn de doelstellingendomeinen goed herkenbaar. Er is voldoende aandacht voor ervaringsgericht leren via gastsprekers, studiebezoeken, authentieke documentatie en functionele verwerkingsopdrachten.

Lees-, schrijf-, luister-, spreek- en gespreksopdrachten komen geregeld tot frequent aan bod. De taaltaken zijn overwegend functioneel en doelgericht verbonden aan de vele opdrachten van informatieverwerving en -verwerking. De opbouw van rekenvaardigheden is in de opeenvolgende thema's minder goed uitgewerkt. Het aanbod is veeleer disproportioneel en vertoont geen duidelijke leerlijn. In enkele thema's zijn de rekenvaardigheden nauwelijks opgenomen, hoewel er aanknooppunten zijn. In andere komen ze gekoppeld aan de specifieke context uitgebreid aan bod.

Geïntegreerd zelfstandig werk of groepswork met toepassingen van informatieverwerving en -verwerking en presentatie komen frequent voor. Daarbij maken de leerlingen gebruik van stappenplannen en leerstrategieën die hun functionele vaardigheden en organisatiebekwaamheid bevorderen, onder meer via het gebruik van instructiekaarten, schrijfkaders en de OVUR-procedure (oriënteren, voorbereiden, uitvoeren, reflecteren).

Tijd- en ruimtewustzijn zitten inhoudelijk goed in enkele thema's verwerkt. Daarnaast verloopt de integratie van actualiteit met verwerkings- en presentatieopdrachten doelgericht. Verschillende thema's dragen rechtstreeks bij tot het maatschappelijk en ethisch bewustzijn. De leerlingen worden functioneel voorbereid op tewerkstelling en zelfstandigheid in de maatschappij. Ze leren daarbij een beroep doen op verschillende diensten en weerbaar omgaan met communicatiemedi, consumptie en geld.

De vakgroep is nog op zoek naar een gepaste manier om de leerplandoelen m.b.t. functionele wetenschappelijke vaardigheid in thema's te integreren.

Zo goed als alle leerlingen slagen voor pav. Gerelateerd aan de validiteit van de evaluatie, zijn de studieresultaten een voldoende objectieve weergave van de mate waarin de leerlingen de leerplandoelen beheersen.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

Niet alle lessen vinden plaats in een voldoende uitgerust leslokaal. Er is slechts één lokaal dat volledig aan de minimale materiële leerplanvereisten voldoet. In de meeste lessen zijn er wel naslagwerken en/of multimedia voorhanden. Er is ook de mogelijkheid om mobiele laptops in te zetten of computerlokalen te

reserveren. Over het algemeen zijn er voor de leerlingen voldoende oefeningen die de ICT-geletterdheid bevorderen. Authentieke informatiebronnen zoals kranten, tijdschriften, informatiebrochures, formulieren van maatschappelijke diensten zijn niet permanent beschikbaar, maar worden wel situationeel ingezet.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

Voor pav is er permanente evaluatie. Ze is gevarieerd samengesteld uit frequente kleine taken, presentatieopdrachten, zelfstandig werk en groepswerk, tussentijdse toetsen en herhalings-toetsen na elk thema. De evaluatie sluit logisch bij het onderwijsleerproces aan. Dit betekent dat alle doelstellingendomeinen voldoende geproportioneerd aan bod komen, met uitzondering van de functionele rekenvaardigheden.

Aan de meeste taken, presentatieopdrachten, zelfstandig werk en groepswerk zijn valide evaluatiecriteria verbonden. Zelfevaluatie en peerevaluatie zijn daarin geregeld terugkerende onderdelen. De vraagstelling in de toetsen is minder leerdoelgericht. De nadruk ligt iets te veel op reproductie van kennis. Die wordt in de toetsen onvoldoende toepassingsgericht ondervraagd in probleemstellende en functionele contexten.

De criteria voor attitudebeoordeling waren tot voor kort bijna uitsluitend gebaseerd op algemene schoolattitudes. De vakgroep is nog op zoek naar een valide manier om de vakattitudes in de beoordeling op te nemen.

De hoge frequentie van evaluatie laat toe de leerprestaties van de leerlingen van nabij te volgen en waar nodig te remediëren. De vele evaluatieopdrachten vertonen echter nog niet een dusdanige cohesie om de progressie van de leerlingen per doelstellingendomein optimaal op te volgen.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

Het motiverende klasmanagement, gestructureerde leerlingencursussen, de toepassing van stappenplannen en leerstrategieën en het gebruik van een opzoekboek en andere naslagwerken zijn onderdelen van een goede leerbegeleiding. In de leerlingencursus staat bij elk onderdeel vermeld wat de leerlingen moeten kennen en kunnen. Het frequent gebruik van actieve werkvormen laat toe de leerlingen individueel te begeleiden en op te volgen.

De frequente evaluatiemomenten, de toepassing van peer- en zelfevaluatie gaan altijd gepaard met feedback en bijsturing. De beoordelingscriteria worden daarbij duidelijk gecommuniceerd. Daardoor krijgen de leerlingen voldoende gelegenheid om zicht te houden op hun leerprestaties en leerproces.

Bij tegenvallende studieresultaten is er remediëring in de vorm van remediëringsgesprekken of gerichte voorbereidingsopdrachten. In geval van structurele leerproblemen sluit de leerbegeleiding op vakniveau aan bij deze op schoolniveau.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De vakgroep vertoont een grote vak- en schoolbetrokkenheid. Hij is een hefboom voor ontwikkelingsdynamiek en kwaliteitszorg m.b.t. leerplangerichtheid en horizontale en verticale samenhang. Verschillende documenten en acties getuigen van leerplanstudie en bijsturing van ervaren verbeterpunten. De leraren plegen veel overleg en volgen geregeld nascholing. Ze gaan daarbij vooral in op het onmiddellijk beschikbare aanbod. Dat dit niet altijd aansluit bij de reële noden, maakt de professionalisering minder doeltreffend.

3.1.1.6 Geschiedenis in de derde graad tso Sociale en technische wetenschappen (leerplan D/2003/0279/006)

Voldoet

De leerplandoelstellingen zijn duidelijk herkenbaar in de studie van de historische samenlevingen. Ze worden goed geproportioneerd en op het vereiste beheersingsniveau aangeboden. De afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelstellingen voldoet. De overgrote meerderheid van de leerlingen haalt voldoende tot goede studieresultaten.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De ordening en selectie van de leerinhouden sluiten zo goed als volledig bij de leerplancriteria aan. In leerjaar III,1 worden de kenmerkende socio-politieke en socio-economische ontwikkelingen van de 19de eeuw tot en met het Interbellum geanalyseerd en geduid. Vorig schooljaar kreeg het socio-culturele domein daarin weinig aandacht. Dit schooljaar is de planning in die zin wat bijgestuurd. In leerjaar III,2 worden de Tweede Wereldoorlog en relevante eigentijdse probleemvelden uit de verschillende domeinen van de socialiteit bestudeerd.

Positief is dat de historische feiten en verklaringen inzichtelijk gekaderd worden in kenmerkende ontwikkelingen, probleemstellingen, ideologieën, structuren of mechanismen. De duiding in het historisch referentiekader gebeurt eveneens doelgericht. Verschillende probleemvelden worden geactualiseerd. Op die manier verwerven de leerlingen niet alleen historische kennis maar evenzeer historisch inzicht en besef. Studiereizen en aansluitende verwerkingsopdrachten zijn doelgericht in de leerplanrealisatie geïntegreerd.

Het aanbod en beheersingsniveau van de historische vaardigheden voldoen. Via leertekst- en bronnenanalyse verwerven de leerlingen de nodige vaardigheden om informatie uit verschillende soorten bronnen te halen (analyse) en tot inhoud te verwerken (synthese). Dit gebeurt vooral op basis van bronnen en kaarten in de leerlingencursussen, de leerboeken en multimediapresentaties. Er zijn verschillende geïntegreerde toepassingen van historisch-kritische bronnenanalyse, duiding en interpretatie. Enkele opdrachten zijn gericht op het verzamelen, bevragen en beoordelen van bronnen met behulp van ICT.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

Vanaf dit schooljaar is er een vaklokaal, waar alle vereiste uitrusting en leermiddelen voorhanden zijn. Niet alle lessen geschiedenis kunnen er plaatsvinden. Er zijn voldoende uitwijkmogelijkheden naar leslokalen met multimedia-uitrusting. Dataprojectie wordt frequent ingezet voor visuele en structurele ondersteuning van het onderwijsleerproces en voor bronnenanalyse. Wegens het groot aantal parallelle klassen is het niet mogelijk om geregeld computerlokalen te reserveren voor informatieverwerving en -verwerking met gebruik van ICT. Dergelijke oefeningen komen dan ook slechts enkele keren voor.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht

Volledigheid

Beheersingsniveau

Transparantie

De evaluatie is samengesteld uit dagelijks werk en examens. Dagelijks werk bestaat uit herhalingstoetsen en taken. De herhalingstoetsen sluiten herkenbaar aan bij het onderwijsleerproces. Ze peilen voldoende geproportioneerd naar kennis, inzicht en vaardigheden aan de hand van bronnen- of kaartenanalyse. De taken hebben vooral betrekking op bronnenverwerking met toepassing van historische vaardigheden.

De examens zijn voldoende evenwichtig samengesteld met gesloten of open kennis- en inzichtvragen, vragen m.b.t. tot het situeren in tijd en ruimte en vragen aan de hand van bronnen- en kaartenanalyse (vaardigheden). De leerplandoelstellingen zijn voldoende herkenbaar in de vraagstelling. Het beheersingsniveau varieert van voldoende tot uitdagend voor het studieprofiel tso. Dat de meeste leerlingen voldoende tot goede studieresultaten halen, wijst op een degelijk rendement.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Een motiverend klasmanagement, werkafspraken en leertips zijn onderdelen van een goede leerbegeleiding. De gestructureerde leerlingencursussen ondersteunen het leren leren van de leerlingen. De verschillende actieve werkvormen scherpen het probleemoplossend leren van de leerlingen aan. Daarbij is er nog onvoldoende uitgesproken aandacht voor de toepassing van leerstrategieën.

Bij opdrachten en evaluatiemomenten krijgen de leerlingen voldoende instructies over wat van hen verwacht wordt of wat ze moeten kennen en kunnen. Er is voldoende feedback op de prestaties van de leerlingen. Bij tegenvallende studieresultaten is er remediëring in de vorm van remediëringsgesprekken of gerichte voorbereidingsopdrachten. In geval van structurele leerproblemen sluit de leerbegeleiding op vakniveau aan bij deze op schoolniveau.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De vakgroep vertoont een grote vak- en schoolbetrokkenheid. Hij is een hefboom voor ontwikkelingsdynamiek en kwaliteitszorg m.b.t. leerplangerichtheid en horizontale en verticale samenhang. Verschillende documenten en acties getuigen van leerplanstudie en bijsturing van ervaren verbeterpunten. De leraren plegen veel overleg en volgen geregeld nascholing. Ze gaan daarbij vooral in op het onmiddellijk beschikbare aanbod. Dat dit niet altijd aansluit bij de reële noden, maakt de professionalisering minder doeltreffend.

3.1.1.7 Economie in de tweede graad aso Economie (leerplan D/2006/0279/050)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie staat in relatie tot de leerplandoelstellingen en is aldus valide.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De leerplanrealisering binnen het geheel van de zes thema's verloopt volgens schema. De doelstellingen en leerinhouden worden diepgaand en evenwichtig aangeboden. Aan de grondslag daarvan ligt het planmatig werken. Doorheen het proces van leerplanrealisatie wordt de ICT- en actualiteitsintegratie op de gepaste wijze geconcretiseerd.

De algemene doelstellingen in verband met algemene vorming en sociale finaliteit worden ingevuld, onder andere via thema's met een ethische inslag (inkomensverschillen, armoede). Hierbij beoogt men om de leerlingen geleidelijk aan feiten van opvattingen en opinies te leren onderscheiden.

De uitdaging blijft om de onderlinge verwevenheid van die aspecten, die het complexe economische raderwerk uitmaken door de leerlingen te laten duiden en te verklaren. Dit vergt voor sommige leerlingen een sterk begeleid leerproces.

Aansluitend worden de leerlingen gestimuleerd tot nadenken en redeneren over economische wetmatigheden en verschijnselen. Ze worden vertrouwd gemaakt met de basisprincipes en de concepten van het economisch denken. De grafische analyses worden hierbij voldoende ingeoefend (het producentengedrag). Ook het verwerven en toepassen van een begrippenkader komt aan bod.

Binnen het leerplangeheel worden de zuiver bedrijfseconomische items - naast het boekhoudkundige luik - voldoende vooropgezet, zoals de primaire kostenverkenning en de eenvoudige ratioberekening. Daarnaast wordt voldoende aandacht besteed aan het belang en de betekenis van het ondernemingsplan en -budget en aan het vaststellen van het kritische punt.

Een creatieve curriculumverruiming geschiedt via de groepswerken, de didactische bezoeken en het interview met een manager. Gerichte initiatieven worden in de steigers gezet om de ondernemingszin bij de leerlingen aan te wakkeren. Het project rond integrale bedrijfssimulatie in verband met fictieve ondernemingen verduidelijkt de samenhang in een micro-economische omgeving tussen productie - marketing - kosten - boekhouding.

De leerlingen worden geconfronteerd met een krachtige leeromgeving door de oefeningen met een uitdagende probleemstelling. Aansluitend krijgt het actief en onderzoekend leren gestalte. Er kan aangetoond worden met welke leerplangebonden taken en opgaven men de specifieke eindtermen van de onderzoekscompetentie realiseert. Doorheen dit proces kunnen de leerlingen met behulp van ICT informatie selecteren, ordenen en bewerken en uitkomsten formuleren. Hierbij verkennen ze de opeenvolgende stappen in het onderzoekstraject en worden vertrouwd gemaakt met het concept 'onderzoeksvraag'.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

Er wordt voldaan aan de minimale materiële vereisten van het leerplan. Er is actueel bronnenmateriaal beschikbaar dat frequent wordt ingezet. Het vaklokaal straalt een economische sfeer uit door de prikborden met een variatie aan artikels. Wat het informatie- en documentatiepunt betreft, is er nog marge om het beperkte aanbod te verruimen. Het bezoek aan de informaticaklas is vast ingeroosterd: het ICT-onderwijs ondersteunt daadwerkelijk de leerplanrealisatie. In relatie tot de lesthema's worden de leerinhouden en moderne media op de gepaste wijze met elkaar verbonden. Dit verhoogt de impact op het lesgebeuren en derhalve het lesrendement.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De toets- en examenvragen liggen in elkaars verlengde: de leerlingen weten wat van hen verwacht wordt. De toetsfrequentie voor het dagelijks werk is voldoende. Het formatief karakter van de evaluatie wordt verzekerd door regelmatige en ondersteunende feedback. De examens zijn verzorgd opgesteld en evenwichtig verspreid over de behandelde leerstof. Nu en dan is er minder aandacht voor een verzorgde interpunctie. Er wordt nauwkeurig verbeterd op basis van een duidelijke puntenverdeling. De actualiteitsinslag wordt meer dan verdienstelijk ingepast en verleent de vraagstelling een uitnodigend karakter. De evaluatie overstijgt het louter kennisgerichte. Ze is gevarieerd qua vraagtype en dus taxonomisch verantwoord.

Leerbegeleiding Tijdens het lesgeven heerst er een taakgericht klimaat met voldoende aandacht voor preventieve leerbegeleiding in termen van activerende werkvormen en binnenklasdifferentiatie. De opvoedkundige bekommernis is reëel aanwezig. De leerlingen worden ondersteund en kunnen rekenen op remediëring, extra oefeningen en eventueel bijlessen. Daarnaast worden de leerlingen gepast en intens begeleid bij de uitvoering van de onderzoeksoopdrachten.

*Preventief
Curatief*

Deskundigheidsbevordering Er worden voldoende competenties ontwikkeld door middel van zelfstudie en nascholing. Ten aanzien van specifieke thema's worden in de lessen duidelijke sporen van de nascholing aangetroffen. Men houdt zich frequent en adequaat op de hoogte van de ontwikkelingen in een snel muterend vakdomein. De professionalisering beïnvloedt op een positieve wijze de leerplanrealisatie.

Vorming

3.1.1.8 Economie in de derde graad aso Economie-moderne talen en Economie-wiskunde economie (leerplan D/2006/0279/051)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie staat in relatie tot de leerplandoelstellingen en is aldus valide.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

Het onderwijsaanbod is volledig, er zijn geen hiaten. Er is een gerichte leerplanvoortgang wat tot uiting komt in de planmatige aanpak met zinvolle leerplanverschuivingen. Op basis van de kennis van de leerplanvisie en het inzicht in het leerplanconcept zit de actualiteitsinslag voor een snel muterend vak puik op schema. De algemene ontwikkeling en de sociabiliteit worden daardoor als algemene doelstellingen meer dan behoorlijk geconcretiseerd. Hierbij wordt een appel gedaan op de zelfwerkzaamheid van de leerlingen. Ook worden ze het bewustzijn bijgebracht dat de maatschappelijke vraagstukken en het ondernemen ook een ethische dimensie vertonen. Er wordt eveneens aandacht besteed aan het verwerven en toepassen van een begrippenrepertoire. Daarnaast geschiedt er een creatieve curriculumverruiming via de groepswerken, de didactische bezoeken en de bedrijfssimulatie.

Vanuit de basisconcepten en de theoretische referentiekaders worden de leerlingen uitgedaagd om de samenhang in het economische kaderwerk te duiden en te verklaren. De grafische analyses leveren hierbij de gepaste bijdrage, terwijl de functionele wiskundige benadering het werken met lineaire vergelijkingen niet overstijgt.

In het luik bedrijfswetenschappen wordt de bedrijfseconomische feitelijkheid vooropgezet door middel van concrete jaarrekeningen en het bedrijfsspel. Er worden voldoende toepassingen gegeven, die erop gericht zijn om de leerlingen inzicht bij te brengen in de financiële organisatie en de onderliggende bedrijfseconomische context van bedrijf en onderneming.

De ICT-integratie ondersteunt effectief de leerplanrealisatie. De leerlingen zijn vertrouwd om met behulp van ICT informatie te selecteren, te ordenen en te bewerken en om uitkomsten te formuleren en te interpreteren. Bepaalde opgaven met een hogere moeilijkheidsgraad vereisen een sterk geleid leerproces.

Inzake de drie specifieke eindtermen van de onderzoekscompetentie kan er aangetoond worden binnen welke leerplangebonden thema's en via welke opdrachten en actualiteitsopgaven ze worden gerealiseerd. Het werken aan de onderzoekscompetentie gebeurt gefaseerd en kwaliteitsvol. De leerlingen doorlopen de opeenvolgende schakels in het onderzoekstraject met als eindpunt het proces van zelfevaluatie en de confrontatie van de eigen mening met andere standpunten van de klas. Het sluitstuk is het eindwerk met een zelfgekozen thema in het tweede leerjaar. De leerlingen formuleren eigenhandig opgestelde onderzoeks- en deelvragen en hanteren een onderzoeksplan en logboek. De eindwerken zijn van een voldoende niveau qua inhoudelijke diepgang.

Aan de andere kant waakt men er onvoldoende over dat de drie specifieke eindtermen integraal in het specifiek deel worden bereikt en niet via het complementair deel. Dit is een overtreding van de regelgeving.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De toetsfrequentie voor het dagelijks werk is voldoende. Het formatief karakter van de evaluatie wordt verzekerd door regelmatige en ondersteunende feedback. De examenvragen liggen in het verlengde van de toetsen en taken. De examens zijn verzorgd opgesteld en evenwichtig gespreid over de behandelde leerstof. Wel wordt soms de interpunctie bij bepaalde vragen uit het oog verloren en komen zetduiveltjes voor. In relatie tot de leerplandoelstellingen is de vraagstelling inhoudsrelevant. De evaluatie overstijgt het louter kennisgerichte en is gevarieerd qua vraagtype. Analooq met het dagelijks werk komt het actualiteitsprincipe op de gepaste wijze aan bod. De puntenverdeling is duidelijk en er wordt zorgvuldig gecorrigeerd. De mondelinge examens worden op een voldoende betrouwbare wijze georganiseerd (aselecte trekking van de vragen, ingediende schriftelijke voorbereidingen en notities tijdens de mondelinge verdediging).

In het teken van het eindwerk vindt er een procesevaluatie plaats, gelinkt aan de opeenvolgende fasen van het onderzoekstraject. De productevaluatie geschiedt via een beoordelingsformulier voorzien van uitgebreide commentaren.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

Met het oog op de leerplanrealisering wordt er voldaan aan de minimale materiële vereisten van het leerplan. Er is actueel bronnenmateriaal beschikbaar dat continu wordt ingezet (zie de actualiteitsinslag). Het vaklokaal straalt een economische sfeer uit door de prikborden met tal van artikels. Het informatie- en documentatiepunt is vatbaar voor uitbreiding (onder andere met economisch didactisch tijdschriften). De informaticaklas worden frequent bezocht. In relatie tot de lesthema's worden de leerinhouden en moderne media op de gepaste wijze met elkaar verbonden. Dit beïnvloedt op een positieve wijze de impact op het klasgebeuren en derhalve de voortgang in de leerstof.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

Tijdens het lesgeven is er een reële pedagogische bekommernis binnen een taakgericht klasklimaat. De leerlingen worden individueel ondersteund tijdens de oefeningen en het groepswerk. Ze kunnen rekenen op remediëring, extra oefeningen en bijwerklessen. Ook binnenklasdifferentiatie wordt toegepast. Daarnaast worden de leerlingen adequaat begeleid bij de uitvoering van de onderzoeksopdrachten. De richtlijnen en de onderzoeksbundel zijn voor hen een houvast.

Deskundigheidsbevordering <i>Vorming</i>	Er worden in voldoende mate competenties ontwikkeld door middel van nascholing en zelfstudie. Ten aanzien van specifieke thema's worden in het lesmateriaal duidelijke sporen van de nascholing aangetroffen. Men houdt op de gepaste wijze de vakinhoudelijke kennis en expertise op peil voor een snel muterend vakdomein. Het niveau van deskundigheidsbevordering heeft een positieve weerslag op de leerplanrealisatie.
Inbreuk(en) op regelgeving	Het overhevelen van de onderwijsdoelen van vakken van het specifiek gedeelte naar vakken van het complementair gedeelte (SO64 3.6.2)

3.1.1.9 Cultuur- en gedragswetenschappen in de derde graad aso Humane wetenschappen (leerplan D/2009/7841/045)

Voldoet

De meerderheid van de onderwijsdoelstellingen wordt aangeboden op het verwachte beheersings- en verwerkingsniveau. De evaluatiepraktijk voldoet nipt. Het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk gebeuren deels in vakken buiten het specifieke gedeelte wat in strijd is met de regelgeving.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid Evenwicht Beheersingsniveau Samenhang</i>	Het erkenningsonderzoek toont aan dat de meerderheid van de onderwijsdoelstellingen uit het specifieke gedeelte in voldoende mate wordt aangeboden. Al is dit voor de thema's 'Denken over mens en maatschappij' en 'Denken over wetenschap en techniek' in het eerste leerjaar binnen het vak cultuurwetenschappen erg nipt.
---	---

Leraren realiseren verschillende onderwijsdoelstellingen van cultuur- en gedragswetenschappen in het complementair gedeelte. Dit is in strijd met de regelgeving. Een deel van het thema 'Kunst en maatschappij' maakt deel uit van het aanbod binnen het vak esthetica. In het seminarie gedragswetenschappen komt een deel van de onderzoekscompetentie aan bod. Deze verkaveling is nadelig voor de samenhang van het curriculum. Het brengt zowel het aanbod als de evaluatie (zie evaluatiepraktijk) binnen cultuur- en gedragswetenschappen uit balans.

Leraren stemmen het aanbod af op het beheersingsniveau van de onderwijsdoelstellingen. In de lessen wordt aandacht besteed aan het klasgesprek en leerlingen krijgen de mogelijkheid om hun eigen mening te formuleren. Om te vermijden dat ondersteunende kennis een te centrale plaats inneemt in het onderwijsaanbod nemen leraren verschillende initiatieven. Leerlingen krijgen opdrachten (tijdens de les) en taken (ter voorbereiding op lessen) waardoor ook complexere cognitieve vaardigheden zoals toepassing en analyse van kennis aan bod komen. Dat streven leraren ook na met de projecten 'Mediawatcher' en 'Cultuurtour'. Voor 'Mediawatcher' volgen leerlingen in functie van een specifieke onderzoeksvraag gedurende een week de actualiteit en presenteren het eindresultaat tijdens de les. In het kader van 'Cultuurtour' moeten leerlingen deelnemen aan culturele activiteiten en daar een cultuurkritische recensie over schrijven. Het project 'Mediawatcher' is degelijk uitgewerkt en gerelateerd aan de leerplandoelen. Voor het project 'Cultuurtour' is optimalisering wenselijk (zie leerbegeleiding). Recentelijk besteedt de vakgroep aandacht aan het gebruik van activerende werkvormen. Dit initiatief laat toe om het onderwijsaanbod nog beter af te stemmen op het beheersingsniveau.

In het kader van de onderzoekscompetentie werken leerlingen aan een eindwerk tijdens het seminarie gedragswetenschappen. Door in het eerste leerjaar leerlingen coöperatief en in het afstudeerjaar zelfstandig aan de slag te laten gaan, zorgt de vakgroep voor een leerlijn. Bij de invulling van de onderzoekscompetentie gaat de vakgroep planmatig te werk. Voor leerlingen is een informatiebundel beschikbaar waarin verschillende stappen in het onderzoeksproces beschreven zijn. Op die manier stimuleert de vakgroep planmatig werken. Wat leerbegeleiding en evaluatiepraktijk betreft, is er nog ruimte voor optimalisering.

Problematisch is evenwel dat de school haar verantwoordingsplicht onvoldoende ernstig neemt. Zij kan amper onderzoeksrapporten van leerlingen uit het vorige schooljaar voorleggen. Daardoor is het niet mogelijk om de kwaliteit van het aanbod voor deze specifieke eindtermen correct in te schatten. De school moet de regelgeving over het bewaren van leerlingendocumenten zorgvuldiger naleven.

Uitrusting
ICT
Leermiddelen

De minimaal vereiste leermiddelen en ICT zijn aanwezig. Vakliteratuur is op het ogenblik van de doorlichting niet beschikbaar, de vakgroep is wel geabonneerd op een vaktijdschrift.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De wijze waarop de school haar curriculum organiseert, heeft niet alleen gevolgen voor het onderwijsaanbod, maar ook voor de evaluatiepraktijk. De meeste onderwijsdoelstellingen zijn voorwerp van evaluatie maar de evaluatie gebeurt gedeeltelijk buiten het specifiek gedeelte. Ook dit is in strijd met de regelgeving. De evaluatie van de onderzoekscompetentie vindt plaats tijdens het seminarie gedragswetenschappen maar de eindbeoordeling is verrekend bij het vak gedragswetenschappen. Dat gebeurt ook voor de evaluatie van andere onderwijsdoelstellingen die tijdens het seminarie voorwerp van evaluatie zijn. Door deze ingreep is de evaluatie voor gedragswetenschappen in beide leerjaren voldoende representatief voor het geheel van de doelen. Dat is niet het geval voor het vak cultuurwetenschappen waar de leraren in het tweede leerjaar een deel van het thema 'Kunst en maatschappij' binnen het vak esthetica evalueren. Een bijkomend probleem is dat de evaluatie van de thema's 'Denken over mens en maatschappij' en 'Denken over wetenschap en techniek' binnen het vak cultuurwetenschappen in het eerste leerjaar slechts nipt voldoet.

In de evaluatie ligt nog een te grote nadruk op de ondersteunende kennis. Dat is zo bij examens, maar in mindere mate bij toetsen. Hierdoor worden onderwijsdoelstellingen die complexere vaardigheden als inzicht, toepassing en analyse centraal stellen, nog te weinig geëvalueerd. De pogingen die de vakgroep onderneemt om dit te ondervangen met opdrachten, taken, toetsen en de projecten 'Mediawatcher' en 'Cultuurtour' zijn verdienstelijk. Toch is hier nog ruimte voor optimalisering. Taken en opdrachten zijn meestal alleen gerelateerd aan het aanbod (zie onderwijsaanbod). Als ze toch geëvalueerd worden dan gebeurt dat te weinig aan de hand van leerplangerelateerde evaluatiecriteria. Ook de evaluatie van de projecten 'Mediawatcher' en 'Cultuurtour' verdient wat dit betreft bijsturing. De evaluatie is alleen bij het mondeling examen van het vak gedragswetenschappen goed afgestemd op het vereiste beheersingsniveau. Het gewicht van het mondeling examen in het geheel blijft echter beperkt.

De evaluatie van de onderzoekskompetentie (het eindwerk) is vatbaar voor verbetering. Er is een evaluatiefiche beschikbaar met een kijkwijzer waarin rudimentaire criteria om de verschillende stappen van het onderzoeksproces te evalueren, opgenomen zijn. Leraren gebruiken deze echter niet op een systematische manier. Hierdoor is de evaluatie niet transparant. In de rapporteringsfase worden vastgestelde onderzoeksresultaten onvoldoende geconfronteerd met andere standpunten.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

Zowel voor cultuur- als voor gedragswetenschappen wordt gebruik gemaakt van een leerboek. Leraren vullen dit aan met eigen of met alternatief materiaal. Het gebruikte studiemateriaal is voldoende gestructureerd en ondersteunt het leerproces.

Er heerst een veilig en geordend leerklimaat waarin de leerlingen gestructureerd onderwijs krijgen. De betrokkenheid van leraren en de open manier waarop zij communiceren dragen bij tot een positief leerklimaat.

Bij projecten is de geboden ondersteuning voor verbetering vatbaar. Bij de onderzoekskompetentie (het eindwerk) maken leraren geen systematisch gebruik van de kijkwijzer. Hierdoor is feedback op geleverd werk niet altijd gerelateerd aan relevante deelvaardigheden. In de informatiebundel bij het project 'Cultuurtour' reiken leraren geen relevante referentiekaders of kijkwijzers aan die leerlingen kunnen hanteren. Dat ondermijnt het leereffect.

Deskundigheidsbevordering

Beginsituatieanalyse

Overleg

Vorming

Het beleid verwacht jaarlijks minimaal drie vakgroepvergaderingen en doet een aanzet voor de onderwijskundige invulling ervan. Het team heeft tot nog toe weinig gebruik gemaakt van deze beleidsstimulans. Recentelijk zijn er initiatieven ontwikkeld op het vlak van het gebruik van activerende werkvormen. Ondanks dit waardevol initiatief, ontbreekt het de vakgroep aan diepgaand, frequent en breed geïnspireerd overleg.

Het beleid heeft de nascholingsbehoeften van het lerarenteam nog niet in kaart gebracht. Het volgen van nascholing wordt door het beleid ook amper aangestuurd. Het initiatief ligt bij de leraren die kiezen op basis van individuele noden. De participatiegraad is wisselend en leraargebonden.

Inbreuk(en) op

regelgeving

Het overhevelen van de onderwijsdoelen van vakken van het specifiek gedeelte naar vakken van het complementair gedeelte (SO64 3.6.2)

Het bewaren van leerlingendocumenten in het kader van de verantwoordingsplicht (SO/2003/02)

3.1.1.10 Huishoudkunde, opvoedkunde en verzorging in de tweede graad bso Verzorging-voeding (leerplan D/2012/7841/018)

Voldoet

De onderwijsdoelen worden op een kwaliteitsvolle manier aangeboden en geëvalueerd. De aandacht voor de samenhang en de competentiegerichte benadering van het curriculum is verdienen. De onderwijsorganisatie ondersteunt de leerplanrealisatie en de deskundigheidsbevordering. Dit geldt ook voor de zorg voor socio-emotionele begeleiding en voor de preventieve en curatieve begeleiding van het leerproces. De professionaliteit en het zelfsturend vermogen van het team zorgen voor een sterke ontwikkelingsdynamiek.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

Bij de invoering van het nieuwe leerplan in 2010 heeft de school er oorspronkelijk voor gekozen om het geheel van de leerplandoelen te herverdelen in drie schooleigen vakken 'gezondheid en voeding', 'gezondheid en omgeving' en 'gezondheid en welzijn'. Een dergelijke benadering sluit aan bij een traditoneel vakkengericht curriculumconcept. Het team heeft deze benadering vorig schooljaar ingeruild voor een combinatie van een thematische en een projectmatige aanpak. De schooleigen vakken zijn blijven bestaan, maar de leerplandoelen zijn inhoudelijk herschikt in functie van zinvolle gehelen en maximale samenhang van het specifiek gedeelte. Die samenhang wordt versterkt door de overkoepelende doelstellingen in verband met 'kwaliteitsvol handelen', 'communiceren in een één op één relatie' en 'werken in groep' te integreren in alle thema's en projecten. In de projecten zorgt het team bovendien voor linken met de vakken van de basisvorming. Met deze koerswijziging onderschrijft het team een vakkendoorbreekende aanpak die niet occasioneel, maar wel structureel is. Deze keuze is een illustratie van de professionele dynamiek van het team (zie deskundigheidsbevordering).

Naast het accentueren van de samenhang hecht het team ook belang aan het inbedden van het leerproces in zinvolle en concrete contexten. Er is aandacht voor specifieke doelgroepen (kleuters, senioren), hedendaagse maatschappelijke en pedagogische problemen, nieuw trends, aspecten van de leefwereld van jongeren ... Diverse boeiende studiebezoeken versterken de leerplanrealisatie en zorgen voor een eigentijdse en levensechte benadering van het curriculum.

Ondanks het feit dat het curriculum nog steeds in volle ontwikkeling is, is het team erin geslaagd de onderwijsdoelen op een evenwichtige wijze te realiseren. De huidige aanpak komt bovendien tegemoet aan de basisprincipes van competentiegericht leren. Een dergelijke aanpak werkt niet alleen motivatiebevorderend maar ondersteunt het leerproces maximaal (zie leerbegeleiding).

Onderwijsorganisatie

Organisatie curriculum

De lessen worden steeds in blokken van aaneensluitende lestijden georganiseerd. Dit bevordert het gebruik van activerende werkvormen (zie leerbegeleiding) en de organisatie van studiebezoeken (wassalon, passiefhuis, woonzorgcentrum ...), workshops, gastsprekers ... De opportuniteiten die het beleid creëert, worden door het team goed benut.

De lerarenteams van het eerste en het tweede leerjaar beschikken over een vast wekelijks overlegmoment. Hiermee maakt het directieteam duidelijk dat collegiale samenwerking, coöperatief leren en intervisie van kapitaal belang zijn voor het slagen van deze vernieuwing. Tijdens deze overlegmomenten zet het team de afspraken op punt, verdeelt het taken, stuurt het bij waar nodig ...

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Omwille van het stijgend leerlingenaantal kampt de school op deze campus met een nijpend plaatsgebrek. De containerklassen die zich naast het schoolgebouw en op het sportterrein bevinden, kunnen het plaatsgebrek ten dele compenseren. Ook het organiseren van lessen op woensdagnamiddag zorgt voor meer 'ruimte', maar voor de vakken van het specifiek gedeelte volstaan deze oplossingen niet. Voor huishoudkunde zijn een aantal didactische keukens en levensechte woonruimtes ter beschikking. Gelet op het aantal lesgroepen in de tweede maar ook in de derde graad bso is deze infrastructuur ontoereikend. Voor decoratieve opdrachten kan het lokaal plastische opvoeding gereserveerd worden, maar in de praktijk zijn daar nog amper vrije uren. Voor verzorging en opvoedkunde zijn er voor de tweede graad geen vaklokalen ter beschikking en zijn de beschikbare leermiddelen te beperkt. Voor ICT is er een systeem van centraal uitleenbare laptops, maar daar overstijgt de vraag eveneens het aanbod. De uitrusting van sommige didactische keukens is sterk verouderd en niet meer in overeenstemming met de geldende hygiënevoorschriften. Voor bijkomende infrastructurele aanpassingen blijft de houding van het beleid terecht afwachtend. Dat heeft niet zozeer te maken met deze studierichting, maar wel met het onzeker statuut van huishoudkunde in de studierichting Sociale en technisch wetenschappen. In het kader van de kwalificatiestructuur is het immers onvoldoende duidelijk welke kant het uit zal gaan. Hierdoor is het voor het beleid moeilijk om de preciese noden op lange termijn in te schatten.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	Alle onderwijsdoelen worden evenwichtig en permanent geëvalueerd. De evaluatie sluit goed aan bij het beheersingsniveau van de onderwijsdoelen. De klemtoon ligt vooral op vaardigheden, attitudes en reflectie. Het lerarenteam focust vooral op de evaluatie van opdrachten, verzorgende taken, onderhoudstaken en kookactiviteiten. Voor het toetsten van de ondersteunende kennis slaagt het team erin zich te beperken tot die kennis die in het teken staat van vaardigheden en attitudes. De vraagstelling is goed afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen. De leerlingen worden via reflectie- en zelfevaluatieopdrachten systematisch bij de evaluatie betrokken. Dit gebeurt aan de hand van transparante en toegankelijk geformuleerde criteria. De keuze om reflectie centraal te stellen, bevordert de diepgang van het leerproces van de leerlingen. Het geeft het team bovendien feedback over de effectiviteit van het onderwijsproces.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Het studiemateriaal ondersteunt het leerproces op een kwaliteitsvolle manier: het is goed gestructureerd en de opdrachten bevatten heldere instructies. De ondersteunende kennis en inzichten worden op maat van de leerlingen gebracht. De doe-opdrachten zijn consequent volgens de OVUR-methode opgebouwd. Op die manier leren leerlingen hun taken op een georganiseerde en methodische manier aanpakken. Voor diverse onderhoudstaken zijn er instructiefiches die de zelfstandigheid van leerlingen maximaal ondersteunen. De preventieve leerbegeleiding vertoont nog andere sterke accenten. Het gebruik van zeer gevarieerde en activerende werkvormen in combinatie met leerplangerelateerde studiebezoeken (wassalon, passiefhuis, woonzorgcentrum ...), gastsprekers ... verhogen de betrokkenheid en de motivatie van de leerlingen. Door veel aandacht te besteden aan het contextualiseren van het leerproces (prijsbewust koken, marktonderzoek van producten in grootwarenhuis, ...) zorgt

de vakgroep voor eigentijds en levensecht leren. Hiermee komt het team tegemoet aan een van de basisprincipes van competentiegericht leren. Dankzij de talrijke groepsopdrachten krijgt coöperatief leren een aanzienlijke plaats in het onderwijsgebeuren.

Er is systematisch aandacht voor het formuleren van tussentijdse mondelinge en schriftelijke feedback aan de hand van operationele criteria. Bovendien is er bij elke opdracht en op het einde van elk project een reflectieopdracht voor leerlingen. Door het leerproces centraal te stellen, creëert de vakgroep tal van kansen om bij te sturen.

Sociale en emotionele begeleiding

*Curatief
Preventief*

Het team besteedt veel aandacht aan het welbevinden van haar kwetsbare doelgroep. De respectvolle communicatie bevordert een positief en herstelgericht klasklimaat. Tegelijkertijd stimuleert het team de zelfredzaamheid, het probleemoplossend vermogen, het zelfvertrouwen en de maatschappelijke weerbaarheid van haar leerlingen. Deze emancipatorische aanpak zorgt voor belangrijke persoonlijke ontwikkelingskansen.

Deskundigheidsbevordering

Overleg

Ondanks de initiële bedenkingen, vragen en moeilijkheden die eigen zijn aan ingrijpende vernieuwing van het curriculum, is het lerarenteam er op korte tijd in geslaagd een positieve wending te nemen. De dynamiek van de vakgroep is een voorbeeld van goede praktijk. Individuele professionaliteit gaat hand in hand met teamgerichtheid, frequent overleg en betrokkenheid op de kwaliteit van de opleiding. Het team getuigt van een aanzienlijk zelfsturend vermogen en is duidelijk in staat om de kwaliteit van de opleiding zelf te bewaken en bij te sturen.

3.1.1.11 Beeldende vorming in het derde leerjaar van de derde graad bso Winkelbeheer en etalage (leerplan D/2004/0279/079)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie staat in relatie tot de leerplandoelstellingen en is aldus valide.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

De leerplangerichtheid zit op schema en wordt ondersteund door het inzicht in de algemene en specifieke doelstellingen. Er is een planmatige aanpak die tot uiting komt in een functionele jaarplanning. De vakken commerciële presentatie en stage beeldende vorming zitten in één hand, wat de samenhang en de dwarsverbindingen versterkt.

Wat de specifieke doelstellingen betreft, worden de aspecten van huisstijl, winkelinrichting, promotie en presentatie van artikelen in een verkoopruimte voldoende behandeld. De soorten van reclame en promotie als onderdeel van de marketing worden respectievelijk naar project algemene vakken en verkoop doorgeschoven.

De doelstellingen in verband met de druktechnieken en het bezoek aan een drukkerij kwamen niet aan bod. Daarentegen wordt de informatica ingeschakeld bij het ontwikkelen van prijskaartjes en folders. Ook worden beursbezoeken gepland in samenwerking met het vak verkoop. Ze leveren ontegensprekelijk een didactische meerwaarde op door de inhoudsrelevante opdrachten.

De ervaringsgerichte aanpak van de leerstof vertaalt zich in de jaarkalender met een reeks uitdagende opdrachten rond de keuze van het logo, het decoreren en het aanwenden van opbouwmateriaal.

Met het oog op de voorbereiding en de opening van de mini-onderneming en de plaatselijke markten krijgen de leerlingen een waaier aan activiteiten voorgeschoteld, zoals verpakken en presenteren van de koopwaar. Van de artikelen uit de artikelengroepen van de stagewinkels maken de leerlingen zelfstandig een presentatie, waarbij de in het leerplan opgesomde aspecten aan bod komen.

De geïntegreerde proef als sluitstuk van de opleiding is afgestemd op het studieprofiel van het specialisatiejaar. De voorbereiding, organisatie en uitvoering ervan verlopen kwaliteitsvol. Hierbij worden de gepaste linken gelegd met de leerinhouden en de specifieke leerplandoelstellingen. De thematische aanpak draait rond de mini-onderneming, de stageplaats en het ondernemingsplan (fictieve onderneming). Voorlopig heeft de vakgroep zich nog niet beraden over een mogelijke afslanking van de proef wat het drieluik en het aantal opdrachten betreft. Het aantal externe juryleden tijdens de mondelinge verdediging is te beperkt.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De school heeft gekozen voor gespreide evaluatie: schriftelijke examens worden niet georganiseerd. De jaaropdrachten zijn gevarieerd en slaan op de essentie van het leerplan. In het teken van bijzondere evenementen worden leerplangebonden opdrachten uitgevoerd. Hierbij zijn er uitgewerkte verbeterersleutels voorhanden. Er wordt zorgvuldig gecorrigeerd met aandacht voor taal- en vervoegingsfouten.

Uit de jaarplanning blijkt dat de leerlingen aangezet worden tot het overleggen en het evalueren van de verkopen op de plaatselijke markten. In essentie gaat het over verkoopbevorderende acties rond decoraties, sfeerelementen en plaatsen van de koopwaar. De product- en procesevaluatie van de geïntegreerde proef verlopen accuraat. De evaluatie verstrekt een goed beeld van het presteren van de leerlingen.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

Gedragen door een positieve relatie tussen leraar en leerlingen is er een taakgericht klimaat met voldoende aandacht voor activerende werkvormen, voor remediëring en voor feedback aangepast aan de behoeften van de leerlingen. Er is een reële opvoedkundige bekommernis, waarbij gewezen wordt op het belang van bepaalde attitudes. Er zijn heldere schriftelijke afspraken in verband met taken en opdrachten. Ze betekenen voor de leerlingen een houvast.

De opvoedkundige bekommernis weerspiegelt zich eveneens in het inlooptraject voor de mini-onderneming en in de ondersteunende aanpak bij de stages en geïntegreerde proef.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

Gelet op de verouderde schoolinfrastructuur moeten de nodige nuancerings gemaakt worden. Toch levert men veel inspanningen om te beschikken over een ruim en gevarieerd assortiment aan didactisch materiaal. Zodoende slaagt men erin om aan de vereisten van het presentatiewerk te voldoen. De zogenaamde presentatiegang met de verschillende lokalen illustreert dit. Het is vooral tijdens de stages dat de leerlingen in contact komen met een up-to-date uitrusting.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

Er is een intrinsieke leerbereidheid om op de hoogte te blijven van de recente ontwikkelingen in het commercieel presenteren. Er wordt geregeld overlegd met het vak verkoop. De taakopvatting staat in relatie tot professionalisering en veranderingsbereidheid.

3.1.1.12 Verkoop in het derde leerjaar van de derde graad bso Winkelbeheer en etalage (leerplan D/2004/0279/079)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie staat in relatie tot de leerplandoelstellingen en is aldus valide.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Er is een gerichte leerplanrealisatie gestoeld op het planmatig werken en het inzicht in de algemene en specifieke doelstellingen. De vakken verkoop en stages verkoop zitten in één hand, wat sowieso de samenhang en de dwarsverbindingen bevordert.

Globaal bekeken, is het lesmateriaal met de eigen opgestelde dossiers inhoudsrelevant en wordt aanschouwelijk voorgesteld (bijvoorbeeld polis verzekering, huurcontract en franchisestappenplan). De theoretische topics verbreden de leerlingen met de praktijkervaringen via de stagewinkels, de mini-onderneming en de bedrijfsbezoeken. In het teken van doeltreffendheid worden een aantal leerinhouden behandeld via de mini-onderneming, zoals boekhouding met kassabeheer en de bedrijfseconomische aspecten. Doorheen het onderwijsleerproces worden de leerlingen aldus vertrouwd gemaakt met een realiteitsnabije opleiding. Daardoor kan de focus gelegd worden op de door het leerplan na te streven attitudes en sociale vaardigheden van het commerciële winkelbeheer.

Bij de samenstelling van het lesmateriaal worden de actualisering en de volledigheid ietwat uit het oog verloren. Zo wordt de benaming 'Wet op de handelspraktijken' nog gebruikt in plaats van de 'Wet op de marktpraktijken'. Het item 'Faillissement: begrip en gevolgen' komt in de cursus niet voor, terwijl het juridische begrip 'objectieve aansprakelijkheid' gelijkgesteld wordt met verzekeringen.

Voor de toekenning van het aanvullend getuigschrift bedrijfsbeheer wordt op de correcte wijze de checklist gehanteerd.

De geïntegreerde proef als sluitstuk van de opleiding is afgestemd op het studieprofiel van het specialisatiejaar. De voorbereiding, organisatie en uitvoering verlopen kwaliteitsvol. De thematische aanpak draait rond de mini-onderneming, de stageplaats en het ondernemingsplan (fictieve onderneming). De vraag stelt zich of het concept qua omvang - aantal opdrachten - niet moet afgelijnd worden. Niettemin worden de gepaste linken gelegd met de leerinhouden en de leerplandoelstellingen, zoals de branchestudie, de marktanalyse en de studie van het assortiment van aankoop tot voorraadbeheer. Daarbij komen eveneens de juridische aspecten aan bod, zoals verzekeringen en steunmaatregelen voor starters. Wat de mondelinge verdediging betreft, is het aantal externe juryleden te beperkt.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht

Volledigheid

Beheersingsniveau

Transparantie

De school heeft gekozen voor gespreide evaluatie: schriftelijke examens worden niet georganiseerd. Tijdens het schooljaar worden er voldoende toetsen en taken gegeven. Ze zijn representatief voor de behandelde leerstof en verzorgd opgesteld. Bij sommige vragen wordt wel eens de interpunctie uit het oog verloren. Daarnaast zijn er goed geselecteerde internetzoekopdrachten (loonwijzer, franchise en verzekeringen voor de zelfstandige). Tijdens het schooljaar worden de leerlingen gestimuleerd tot zelfevaluatie. Zo bevat de opdracht 'De wet op de marktpraktijken' eenduidige informatie en

verwachtingen op het vlak van de toe te passen zelfevaluatie, maar ook inzake peerevaluatie en de evaluatie door de leraren.

Voor de geïntegreerde proef wordt zowel het product als het proces geëvalueerd, evenals de attitudes. De leerlingen hanteren eveneens een logboek. Interessant is dat de minionderneming competentiegericht wordt geëvalueerd met een zogenaamde talentenkaart.

Uitrusting
*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

Ondanks het verouderde schoolgebouw en de dito klaslokalen levert men veel inspanningen om te beschikken over een ruim assortiment aan didactisch materiaal (zie verder het vak commerciële presentatie). Het is vooral via de stagewinkels dat de leerlingen in aanraking komen met up-to-date uitrusting en dito materialen.

Leerbegeleiding
*Preventief
Curatief*

In de lessen heerst er een aangename en werkzame sfeer met voldoende aandacht voor activerende werkvormen, voor remediëring en voor feedback aangepast aan de behoeften van de leerlingen. Deze tonen een motiverende houding en een enthousiast engagement. Er is een reële opvoedkundige bekommernis. Zo worden bij de start van het schooljaar via een afsprakenblad duidelijke verwachtingen gecommuniceerd. Daarnaast zijn de dossiers overzichtelijk gestructureerd. De leerlingen worden gewezen op het belang van de samenvatting na ieder hoofdstuk. De richtlijnen voor de geïntegreerde proef zijn duidelijk en bieden een houvast voor de leerlingen. Tijdens het proces van voorbereiding en uitvoering worden ze van nabij gevolgd met het oog op tussentijdse bijsturingen.

Deskundigheidsbevordering
*Overleg
Vorming*

Er is een intrinsieke leerbereidheid om op de hoogte te blijven van de recente ontwikkelingen in winkelbeheer en aanverwante domeinen. Er wordt nascholing gevolgd en geregeld overlegd met het vak commerciële presentatie. De taakopvatting is gericht op deskundigheidsbevordering en veranderingsbereidheid.

3.1.1.13 Stage verkoop in het derde leerjaar van de derde graad bso Winkelbeheer en etalage (leerplan D/2004/0279/079) Winkelbeheer en etalage - Graad 3 - BSO stage toeg. ec/verk

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie staat niet volledig in relatie tot de leerplandoelstellingen door de realiteit op de stagewerkvloer. Globaal bekeken, is ze wel voldoende valide.

Onderwijsaanbod
*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

Men slaagt erin om de arbeidsoriënterende visie van het specialisatiejaar via de stage te concretiseren. De stageactiviteitenlijst is inhoudsrelevant in relatie tot het leerplan. Ze gaat uit van leerplangebonden taken en opdrachten. Centraal staat dat de leerlingen meer inzichten en vaardigheden kunnen verwerven in winkelbeheer, boekhouden, verkoop en verkoopaspecten van het etaleren (ook via stage beeldende vorming). Daarnaast verschaft de stagekalender een realistisch beeld van de uitgevoerde taken op de werkvloer. Het zijn vooral de verkooptaken die worden uitgeoefend en bepaalde aspecten in verband met de voorraad, zoals artikelen in de stockruimte opzoeken en aanvullen en de stock opnemen. Wat de interne administratie betreft, komt vooral het telefoneren aan bod, terwijl eenvoudig administratief en boekhoudkundig werk mondjesmaat voorkomt, evenals promoties helpen uitdenken of de klanten- en leverancierslijsten bijwerken. Het gevolg is dat de schoolse opleiding niet integraal in functie van het beroepsleven wordt gesteld. Zodoende kunnen de verworven theoretische kennis en de praktijk niet volwaardig aan elkaar getoetst worden. Zoals het leerplan voorschrijft, verhoogt de moeilijkheidsgraad van de

opdrachten en worden diverse opdrachten aangeboden, zodat alle aspecten van het beroep van zelfstandig winkelbeheerder aan bod komen. Deze vaststellingen versus de ambitie van het leerplan stelt de vakgroep voor de uitdaging om te overleggen met de stagegevers.

Er is een complementaire en constructieve samenwerking met stages beeldende vorming. Een pluspunt is ongetwijfeld het plaatsen van de leerlingen in dezelfde winkels op basis van een goede selectie. Er zijn tevens inhaalstages voorzien (zie het schoolreglement).

De stagedocumenten worden zorgvuldig en overzichtelijk bijgehouden. De stagemap bevat de relevante documenten, zoals de individuele steekkaart, de verslagen, het logboek, de evaluatiedocumenten en de bewijzen van de aanwezigheid.

De stageovereenkomst vermeldt de correcte bepalingen. Het stagereglement wijkt evenwel af van het bindend model vervat als bijlage bij de omzendbrief (leerlingenstages in het voltijds secundair onderwijs, SO/2002/09). De schooleigen versie is aan een herziening toe, gelet op onder andere het feit dat het juridische begrip 'aansprakelijkheid van de stagegever' er niet is opgenomen. Verder werd vastgesteld dat de gegevens betreffende de activiteiten van de stagebegeleiders niet beschikbaar waren. Zoals de omzendbrief stipuleert, moeten deze vooraf ingebracht worden.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De evaluatie van de stage verloopt doordacht. Naast het technisch kennen en kunnen inzake verkooptaken en taken van winkelbeheer en administratie, hanteert men eveneens een schaal voor attitudemeting. De taak- en persoonsgerichte houdingen worden in kaart gebracht. De validiteit van de evaluatie dient genuanceerd te worden, rekening houdend met een aantal vaststellingen op de stagewerkvloer (zie boven). Het is een pluspunt dat de leerlingen ook zichzelf leren evalueren.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

Men slaagt erin om zoals het leerplan voorschrijft zinvolle stageplaatsen te vinden. In de respectieve stagewinkels komen de leerlingen met een breed scala aan hedendaagse uitrusting, materialen en koopwaren in contact.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De stageverslagen tonen aan dat de leerlingen gestaag een dosis zelfvertrouwen opbouwen. De intrinsieke motivatie voor het vak wordt ontegensprekelijk aangescherpt, idem dito via het vak stage beeldende vorming. In aanloop naar en tijdens de stages worden de leerlingen adequaat begeleid met de nodige terugkoppeling over hun presteren. De voorbereiding op de stage geschiedt doeltreffend aan de hand van een checklist 'Werk aan de winkel in de dagen voor je op stage gaat'. Hierdoor worden de leerlingen op een passende wijze geresponsabiliseerd. Daarnaast zijn er tussentijdse bijwerkmomenten gepland voor de stageopdrachten. De richtlijnen en afspraken voor het invullen van de stagedocumenten zijn eenduidig en helder (verslagen en logboek). Een schaduwkantje is dat deze documenten nog met de hand geschreven worden.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

Er is een intrinsieke leerbereidheid om op de hoogte te blijven van de recente ontwikkelingen in het winkelbeheer en aanverwante domeinen. Er wordt geregeld overlegd met het vak commerciële presentatie. De taakopvatting is gericht op deskundigheidsbevordering en veranderingsbereidheid.

3.1.1.14 Expressie, huishoudkunde en opvoedkunde in de derde graad tso Sociale en technische wetenschappen (leerplan D/2011/7841/038)

Voldoet

De onderwijsdoelen worden op een kwaliteitsvolle manier aangeboden en geëvalueerd. Het curriculum sluit zeer goed aan bij het beheersingsniveau van de doelen, is actueel en besteedt ruim aandacht aan specifieke doelgroepen en maatschappelijk relevante thema's. De onderwijsorganisatie ondersteunt de leerplanrealisatie, de leerbegeleiding en de deskundigheidsbevordering. De zorg voor de preventieve en curatieve begeleiding van het leerproces is verdienstelijk. De professionaliteit en het zelfsturend vermogen van het team liggen aan de basis van de kwaliteitszorg op het niveau van deze opleiding.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

De vakken expressie en huishoudkunde komen geïntegreerd aan bod in de 'integrale opdrachten' (IO). Het curriculum en de organisatie van de IO's getuigen van een doordachte visie en een sterk zelfsturend vermogen van het beleid en het lerarenteam. Mede omwille van het feit dat de school als pilootschool met het vernieuwde leerplan in 2003 is gestart, kan ze wat IO's betreft, terugvallen op een aanzienlijk ontwikkelingstraject. Het model waar de school voor de IO's mee werkt, steunt op de volgende basisprincipes: de invalshoeken van natuurwetenschappen en opvoedkunde zijn bepalend voor de keuze van de thema's; de integratie van alle vakken van het specifiek gedeelte is van fundamenteel belang en de onderwijstijd voorzien voor kookmomenten is een weerspiegeling van het beperkt aantal graadsdoelstellingen (doelstellingen 6 t.e.m.11) voor huishoudkunde.

Het team koppelt elke IO-opdracht aan leerplandoelen van expressie, huishoudkunde, natuurwetenschappen en sociale wetenschappen enerzijds en aan specifieke deelcompetenties anderzijds. Omdat de lessentabel voor expressie en huishoudkunde niet in afzonderlijke vakuren voorziet, moeten die onderwijsdoelen in de IO's gerealiseerd worden. Het lerarenteam slaagt in deze opdracht: de doelen komen in voldoende mate en voldoende gevarieerd aan bod. De wetenschappelijke benadering van voedingsvoorlichting en van voedingsgerelateerde problemen is degelijk. De aansluiting van de IO's bij de leerplandoelen van natuurwetenschappen en opvoedkunde is steeds verdienstelijk. De IO-thema's zijn bovendien consequent gelinkt aan actuele en maatschappelijk relevante vraagstukken. Het team creëert hiermee opnieuw meerwaarde.

De geïntegreerde proef (GIP) is één van de integrale opdrachten die in III, 2 aan bod komt. Omdat het team zich gericht heeft op de richtlijnen van het eigen onderwijsnet en niet op die van de regelgeving, ligt de focus op de integratie van 2 vakken van het specifiek gedeelte. Er zijn geen proeven waar alle componenten aan bod komen. Het team is van plan dit bij te sturen.

Voor opvoedkunde situeert de leerplanrealisatie zich tussen goed en excellent. Het zelf ontwikkeld materiaal is een voorbeeld van goede praktijk: het getuigt van een evenwichtig aanbod, sluit naadloos aan bij het beheersingsniveau van de onderwijsdoelen, is overzichtelijk en degelijk gedocumenteerd. De leerlingen krijgen maximale kansen om begrippen, modellen en denkkaders op te bouwen, te onderzoeken, met elkaar te confronteren, af te toetsen aan casussen en te gebruiken om feiten en problemen te verklaren en te duiden.

Onderwijsorganisatie

*Organisatie curriculum
Samenstelling klasgroepen*

De IO's worden steeds in blokken van aaneensluitende lestijden georganiseerd. Deze organisatievorm bevordert het gebruik van activerende werkvormen en langlopende opdrachten. Ook voor de werkveldgerelateerde opdrachten in de

kleuterschool, de lagere school en het woonzorgcentrum biedt deze organisatie extra opportuniteiten.

Voor de IO's worden de klassen herverdeeld in kleinere groepen. Dit creëert kansen om de leerlingen zowel bij individuele als bij coöperatieve opdrachten van nabij te coachen. Het pedagogisch comfort dat het beleid hiermee creëert, wordt door het team optimaal benut (zie leerbegeleiding).

Het beleid voorziet voor de IO-teams wekelijks in een vast overlegmoment. Hiermee onderschrijft ze niet alleen het arbeidsintensief karakter van deze vernieuwing, maar stimuleert ze coöperatief leren, intervisie en interne kwaliteitszorg op vak- en opleidingsniveau.

Uitrusting
*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

Voor de IO's zijn er een aantal didactische keukens, wetenschapslokalen en polyvalente ruimten ter beschikking. De ICT-integratie wordt bevorderd door een systeem van centraal uitleenbare laptops, maar soms overstijgt de vraag het aanbod.

De uitrusting van sommige didactische keukens is sterk verouderd en niet meer in overeenstemming met de geldende hygiënevoorschriften. Voor bijkomende infrastructurele aanpassingen blijft de houding van het beleid terecht afwachtend. Het is immers nog niet duidelijk hoe het aandeel van de component voeding in het geheel van de opleiding zal evolueren en welke plaats en invulling de studierichting STW in de kwalificatiestructuur zal krijgen.

Voor opvoedkunde zijn er geen vaklokalen ter beschikking. Dit is een rechtstreeks gevolg van het nijpend plaatsgebrek waar de school mee kampt. Met uitzondering van 2 vaktijdschriften zijn er geen hedendaagse leermiddelen die de leerplanrealisatie ondersteunen. Dat leraren hun persoonlijk materiaal meebrengen, getuigt van hun professionele betrokkenheid, maar het kan de school niet ontslaan van de verantwoordelijkheid om een actuele basiscollectie ter beschikking te stellen.

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

Ondanks het feit dat de vakgroep voor alle IO's precies aangeeft welke onderwijsdoelen en deelcompetenties ze wil realiseren, focust de evaluatie van de IO's enkel op deelcompetenties. Zowel voor expressie als voor huishoudkunde worden sommige leerplandoelen in die deelcompetenties geïntegreerd, maar dat lukt niet altijd. Voor natuurwetenschappen en opvoedkunde worden enkel de deelcompetenties geëvalueerd. De vakgroep houdt zich op dat vlak strikt aan de leerplanvoorschriften die evenwel geen enkele juridische basis hebben, maar mist daardoor de kans om leerplandoelen ook binnen de integrale opdrachten te evalueren.

Voor de IO's opteert de school voor permanente evaluatie en hanteert daarbij voor alle deelcompetenties een beoordelingsschaal. Dankzij de richtvragen die bij elke deelcompetentie zijn geformuleerd, zorgt het team niet alleen voor transparantie, maar ondersteunt ze de leerlingen bij hun zelfevaluatieopdrachten. De betrokkenheid van de leerlingen bij de evaluatie stimuleert hun reflectievermogen. Dit is de motor van elk leerproces.

De geïntegreerde proef wordt enerzijds als IO en anderzijds als sluitstuk van de opleiding een tweede keer beoordeeld. Deze dubbele beoordeling is gerelateerd aan richtlijnen van het eigen onderwijsnet, maar is juridisch niet correct. Leerlingen kunnen immers geen twee keer voor hetzelfde gesanctioneerd

worden. De beoordelingscriteria voor de afzonderlijke GIP-beoordeling zijn nog onvoldoende transparant. Dit is een gevolg van het feit dat de vakgroep pas recentelijk de GIP volledig heeft herwerkt.

Voor opvoedkunde is de evaluatie kwaliteitsvol: ze is volledig, evenwichtig en goed afgestemd op het beheersingsniveau van de onderwijsdoelen. Naast aandacht voor evaluatie van basisbegrippen en referentiekaders ligt de klemtoon op inzicht, vergelijking en toepassing, aan de hand van casussen, vergelijkende schema's en het beoordelen van stellingen... Het gebruik van nieuw tekstmateriaal verdient evenwel een sterker accent. De evaluatiefrequentie is voldoende hoog. Dat zorgt ervoor dat zowel de leerlingen als de ouders een duidelijk zicht hebben op het verloop van het leerproces.

De meerderheid van de leerlingen behalen goede resultaten, maar voor opvoedkunde is er sprake van een vrij sterke spreiding. Sommige leerlingen boeken opvallend zwakke resultaten. De participatiegraad aan het hoger onderwijs is opvallend beter dan het Vlaams gemiddelde. Zo goed als alle leerlingen kiezen voor een professionele bachelor. Hun studieresultaten sporen met het Vlaams gemiddelde.

Rapporteringspraktijk
Transparantie

De studieresultaten voor opvoedkunde worden op een klassieke manier gerapporteerd. Voor de IO's hanteert de school een dubbel rapporteringssysteem. De resultaten voor de vier generieke competenties die een optelsom zijn van diverse deelcompetenties uit verschillende deelopdrachten staan op het vakkenrapport vermeld. Omdat een dergelijke algemene rapportering zowel naar leerlingen als naar ouders te rudimentair is, vult het team de klassieke rapportering aan met een afzonderlijke IO-rapport dat een veel rijkere informatiewaarde heeft. Dit versterkt de transparantie van de evaluatie.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Er is een ruime waaier aan activerende werkvormen en opdrachten. Dit bevordert de betrokkenheid, de zelfstandigheid en de verantwoordelijkheid van leerlingen. De goed gekozen IO's zorgen voor een evenwichtige integratie van kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes. De competenties worden in een lijn van toenemende complexiteit opgebouwd. De opdrachten zijn motiverend en uitdagend. De aandacht voor coöperatief leren stimuleert de reflectie van de leerlingen op het eigen leerproces en scherpt hun sociale vaardigheden aan. De inbreng van externe deskundigen en de excursies zorgen voor levensechte en boeiende leerervaringen.

De preventieve leerbegeleiding vertoont nog andere sterke accenten. Het zelf ontwikkeld studiemateriaal voor de IO's en voor opvoedkunde is een voorbeeld van goede praktijk: het is overzichtelijk en goed gestructureerd. Door het leerproces centraal te stellen en de leerlingen te leren focussen op structuur, samenhang en systematiek creëert de vakgroep tastbare meerwaarde. De IO-bundels bevatten duidelijke informatie over de doelstellingen, de opdrachten, de timing en de planning. De instructies zijn helder geformuleerd.

De school gebruikt haar digitaal platform slechts in beperkte mate als leeromgeving. Voor de leerlingen van de derde graad tso zou een intensiever gebruik van deze leeromgeving een voorbereidende stap richting hoger onderwijs kunnen betekenen.

Naast de kwaliteitsvolle preventieve leerbegeleiding is er ook zorg voor remediëring. Tijdens de IO's heeft de begeleiding het karakter van coachende remediëring. Er is systematisch aandacht voor het formuleren van tussentijdse mondelinge en schriftelijke feedback aan de hand van operationele criteria. Op die manier worden leerprocessen kwaliteitsvol bijgestuurd. Voor opvoedkunde krijgen de leerlingen klassikale feedback op toetsen. Het team is ook bereid om buiten de lesuren leerlingen extra te ondersteunen.

Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i>	De deskundigheid van het lerarenteam blijkt onder meer uit de gedegen kennis van het leerplan. Door permanent reflectie- en ontwikkelwerk is het team erin geslaagd een samenhangend, eigentijds en boeiend curriculum op te bouwen. De vakgroepwerking getuigt van een uitgesproken dynamiek die het resultaat is van individuele professionaliteit, diepgaand en frequent overleg, betrokkenheid op de opleiding, zelfkritisch vermogen en een gemeenschappelijke visie op kwaliteitsvol onderwijs. Het team is duidelijk in staat om de kwaliteit van haar opleiding zelf te bewaken.
--	--

3.1.1.15 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Doelgerichtheid	De visie en planning voldoen. De school onderschrijft de overkoepelende visie op VOET die de EDUGO scholengroep uitgewerkt heeft. Deze visie is geënt op een gezamenlijk opvoedingsproject en kernwaarden: een christelijke eigenheid, het creëren van een warm-menselijke schoolomgeving, openheid voor de wijde wereld en zin voor verantwoordelijkheid en initiatief. De visie biedt voldoende ruimte voor de school om het aanbod op beide locaties af te stemmen op maat van haar doelgroep. De VOET worden aangeboden binnen vakken, projecten en andere initiatieven.
Ondersteuning	Op niveau van de EDUGO scholengroep is er structureel overleg over de VOET-werking. De organisatiestructuur op de school staat garant voor een kwaliteitsvolle invulling van de inspanningsverplichting voor VOET. De school zorgt voor een maximaal draagvlak voor de VOET-werking door haar leraren adequaat te ondersteunen. Zowel in Lochristi als in Oostakker neemt een kernteam dit ter harte. Er is vanuit de directie permanente aandacht om VOET zoveel mogelijk te integreren in het bestaande schoolaanbod. De school communiceert over VOET-initiatieven naar ouders en leerlingen.
Doeltreffendheid	De school evalueert initiatieven die zij in het kader van haar VOET-werking neemt en stuurt bij waar nodig. Dat gebeurt zowel op het schoolniveau als op het overkoepelende niveau van de EDUGO scholengroep. Deze evaluatie is zowel gericht op het uitvoeringsniveau, als op de beleidsmatige aanpak van de VOET. Dat laatste gebeurt voornamelijk op niveau van de EDUGO scholengroep.
Ontwikkeling	Er zijn waardevolle professionaliseringsinitiatieven genomen. Het schoolteam werd geïnformeerd over de nieuwe VOET. Waar nodig werd nascholing gevolgd of werd ondersteuning gezocht. De invulling gebeurde volgens de noden van elke locatie.

Lichamelijke gezondheid en veiligheid	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Dat gebeurt door een rijk en gevarieerd aanbod aan initiatieven. Ondermeer het erg verdienstelijke initiatief 'Gezond ontbijt' dat de school zowel in Lochristi als in Oostakker aanbiedt. De eigenheid van elke context is de basis voor de invulling van het initiatief.
Socioculturele samenleving	Vrijwel alle eindtermen worden bij alle leerlingen met voldoende diepgang nagestreefd. De school doet dat op beide locaties met een aanbod op maat binnen de vakken maar ook binnen projecten en andere initiatieven. Erg verdienstelijke initiatieven hier zijn het initiatief 'Cultuurtour' in Oostakker en het bezoek aan de Westhoek en het fort van Breendonk in Lochristi.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

Voldoet

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Ze is voldoende op de hoogte van risico's en tekorten en waakt over de bestendiging van wat in orde is. Op basis van de reeds ondernomen acties en tussenoplossingen en de proactieve organisatorische initiatieven, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de school om de resterende tekorten weg te werken.

De bewaking van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne wordt schooloverstijgend georganiseerd voor alle scholen en vestigingsplaatsen van het schoolbestuur. Aan de hand van de wettelijk bepaalde externe keuringen en controleverslagen en via de interne werking heeft de school een beeld van de tekorten en risico's op beide vestigingsplaatsen. Met het oog op planmatige bijsturing brengt zij die echter onvoldoende systematisch in kaart. Er is geen volledig uitgewerkt globaal preventieplan met concretisering in jaarlijkse actieplannen. Het herstel van vastgestelde tekorten of risico's gebeurt daardoor niet op grond van een algemeen plan met risico- en prioriteitenbepaling, kostenraming en planning van acties op korte en lange termijn. De werking focust vooral op specifieke accenten en onderdelen van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Als gevolg van beperkt beschikbare financiële middelen worden enkele herstelacties gekoppeld aan infrastructuurwerken op de lange baan geschoven.

In de uitvoering betekent dit niet dat de school onvoldoende acties onderneemt voor het bewaken van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. De directie, de preventieadviseur en het comité preventie en bescherming op het werk spelen conform hun verantwoordelijkheid een actieve rol in de coördinatie en opvolging van veiligheidscontroles, risicoanalyses, communicatie naar alle betrokkenen en de aanpak van tekorten.

Uit de controles en adviezen van externe controlediensten, de preventieadviseur en de externe dienst blijkt dat er vooral pijnpunten zijn m.b.t. de brandveiligheid, de elektrische installatie en het verouderde sanitair op de campus De Toren. Volgens de verkregen informatie is een groot deel van de tekorten m.b.t. de brandveiligheid op het moment van de doorlichting bijgestuurd. Enkele belangrijke tekorten moeten nog aangepakt worden, onder meer problemen met compartimentering en noodverlichting op de campus Lochristi. De school neemt ondertussen maatregelen om de risico's m.b.t. brandveiligheid zo klein mogelijk te houden. Bij renovatiewerken stuurt ze de tekorten stapsgewijs bij. Zo zijn bijvoorbeeld de lokalen op de zolder in vleugel G en D volledig in orde gebracht. De school besteedt veel aandacht aan evacuatiemogelijkheden, het evacuatiescenario en de evaluatie van evacuatieoefeningen. Voor de tekorten m.b.t. de elektriciteitsinstallatie wordt momenteel alles deskundig in schema gebracht als voorbereiding op de bijsturing.

Wat de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne op beide vestigingsplaatsen betreft, stemmen de vaststellingen in documenten van interne en externe deskundigen overeen met wat de inspectie tijdens de

doorlichting opmerkte. De verouderde toiletten op de campus De Toren zijn aan renovatie toe. Op de campus Lochristi komen de comfortvoorwaarden van woonbaarheid en de veiligheid in het gedrang wegens het groot aantal leerlingen. Dankzij de goed geordende schoolorganisatie blijven risico's in dit verband beperkt. Via enkele gerichte acties van de interne en externe preventiedienst worden gezondheid en hygiëne van de leer- en werkomgeving goed bewaakt. In de werkplaatsen en wetenschapslokalen zijn er voldoende veiligheidsinstructies en is de zorg voor veiligheid duidelijk merkbaar.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 111 en 112)	ja
• de bijdrageregeling en afwijkingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• het evaluatiestelsel met inbegrip van de remediëingsmaatregelen	ja
• de verhaalmogelijkheden tegen eindbeslissingen van klassenraden over leerlingen	ja
• studie-, orde en tuchtreglement waarbij het studiereglement de grote krachtlijnen van de organisatie van de studies bevat	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen (codex so, art. 111, §3)	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 t.e.m. 110/27)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/4)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De school heeft geen expliciet geformuleerde visie op evaluatie. Zij werkt met jaarlijkse prioriteitenplannen met campusoverstijgende en campusspecifieke prioriteiten. Campus De Toren en campus Lochristi leggen daarbij andere accenten. Ook het evaluatiesysteem en de gebruikte evaluatiemethodes divergeren. Gemeenschappelijke actiepunten zijn het geïntegreerd toetsen en rapporteren in talen en het schrijven van motiverende rapportcommentaren. In beide vestigingsplaatsen zijn de afspraken overwegend van praktische en organisatorische aard.

Campus De Toren kiest voor een semestersysteem met examens voor de meeste vakken. In de tweede graad wordt het semestersysteem doorkruist door ingeroosterde grote overhoringen die verrekend worden met dagelijks werk. Dit systeem houdt een meerwaarde voor de evaluatie in. De verdeelsleutel tussen dagelijks werk en examens en de weging van de semesters liggen vast. Het gewicht van de examens neemt toe in de derde graad.

In de campus Lochristi is er een trimestersysteem voor de A-stroom en de tweede graad tso en een semestersysteem in de derde graad tso. De verdeelsleutel tussen dagelijks werk en examens is dezelfde in alle graden. Daarbij wegen de examens substantieel door. In de B-stroom en het bso opteert de school voor gespreide evaluatie.

In beide campussen is de verhouding tussen kennis en vaardigheden, proces en product, basis en uitbreiding en de beoordeling van vakgebonden attitudes materie voor de vakgroepen. Ook voor de afstemming op de leerplandoelen vertrouwt de directie op de deskundigheid van de vakgroepen.

Voor de beoordeling van een aantal algemeen schoolse attitudes geeft de klassenraad in de campus Lochristi een score op een schaal van vier. In de campus De Toren wordt feedback m.b.t. attitudes verwerkt in de rapportcommentaren.

De evaluatie van de geïntegreerde proef, de stages en de integrale opdrachten gebeurt op basis van een aantal basiscompetenties die eigen zijn aan de diverse studierichtingen. Voor de evaluatie van de onderzoekscompetentie zijn er geen schoolbrede afspraken. Die worden poolspecifiek vastgelegd door de vakgroepen.

Wat de rapportering betreft, houdt de school eraan leerlingen en ouders frequent te informeren over de leerprestaties. Naast een vak-, maand-, trimester-/semester- en jaarrapport voorziet de school in specifieke rapportering voor o.m. grote overhoringen (campus De Toren), integrale opdrachten, geïntegreerde proef en stage (campus Lochristi). Leerlingen van Winkelbeheer en etalage ontvangen een talentenkaart met een score voor studierichtingsspecifieke attitudes. In een zgn. virtueel jaarresultaat krijgen

leerlingen van de campus De Toren in de loop van het schooljaar een overzicht van hoe het eindresultaat er zou kunnen uitzien.

De deliberatieprocedure beantwoordt aan de vormelijke eisen van de regelgeving en wordt beschreven in het schoolreglement. Uitgangspunt bij de studiebekrachtiging is een prospectieve deliberatiehouding die rekening houdt met alle relevante elementen uit het leerlingendossier. Tegelijkertijd bewaakt het beleid dat het deliberatieniveau voldoende hoog blijft.

De school vat de evaluatie op als een instrument voor probleemdetectie en koppelt een remediëringaanbod aan tegenvallende resultaten.

Ondersteuning De evaluatie- en rapporteringspraktijk wordt ondersteund door communicatie via een aantal schooldocumenten (infogids voor personeelsleden en ouders) die informeren over de organisatie van de evaluatie en de te volgen procedures. De evaluatiegegevens worden bijgehouden op een digitaal platform dat een puntenboek, een rapportmodule en een leerlingvolgsysteem omvat. Het platform is online raadpleegbaar voor de ouders van de campus Lochristi. In de campus Lochristi krijgen de leraren taaltips aangereikt voor de vraagstelling van toetsen en examens.

De rapporten vermelden naast de cijfers het klasgemiddelde en de klasspreiding. Er is ruimte voor commentaar van de klassenraad en de vakleraren. Voor het formuleren van motiverende commentaren worden de leraren van de campus Lochristi ondersteund met tips voor stimulerend taalgebruik. In de campus De Toren krijgen de leraren suggesties voor de evaluatienota van de klassenraad op het rapport.

Doeltreffendheid De naleving van de evaluatie-afspraken wordt beleidsmatig opgevolgd o.m. via de verslagen van de vakgroepen. Ook door het bijhouden van statistieken over leerprestaties, attestering en vervolgonderwijs houdt de schoolleiding de vinger aan de pols.

Het erkenningsonderzoek wijst uit dat er campusafhankelijke verschillen zijn in de kwaliteit van de evaluatiepraktijk. In de aso-studierichtingen is de evaluatie in een aantal vakken nog overwegend kennisgericht en zijn vaardigheidsgerichte doelstellingen onvoldoende of onevenwichtig vertegenwoordigd. In de doorgelichte bso- en tso-structuuronderdelen is de evaluatie van kennis en vaardigheden doorgaans goed geproportioneerd. De evaluatie is er afgestemd op de competenties van de diverse opleidingsprofielen. De leerlingen krijgen handreikingen aangeboden die uitnodigen tot zelfreflectie. Zelf- en peerevaluatie zijn al goed ingeburgerd in de evaluatiecultuur.

De geïntegreerde proef en de stage worden doordacht geëvalueerd op basis van adequate beoordelingsschema's. Hierbij kunnen in sommige opleidingen de criteria nog verfijnd worden. Voor de onderzoekscompetentie kan niet worden teruggevallen op een schoolbreed evaluatieconcept en is de kwaliteit van de evaluatie poolafhankelijk. De school kan zich hiervoor niet voldoende verantwoorden omdat de leerlingendocumenten m.b.t. de onderzoekscompetentie niet gearcheveerd worden.

In de meeste vakken wordt de evaluatie adequaat in het onderwijs- en leerproces geïntegreerd. Er is veel aandacht voor feedback en ondersteuning via remediëring. De resultaten geven bij de meeste leraren ook aanleiding tot zelfreflectie en het bijsturen van de onderwijs- en evaluatiepraktijk.

Uit de evaluatiegegevens blijkt dat de school gunstige resultaten kan voorleggen. De attestering in beide campussen is gunstig tot zeer gunstig. Het aantal zittenblijvers is laag. B- en C-attesten worden uitvoerig gemotiveerd. In de campus De Toren zijn ze een voorbeeld van goede praktijk. De school heeft nog een beperkt aantal uitgestelde beslissingen, waarvan niet alle stroken met de regelgeving terzake. Aan sommige A-attesten wordt een waarschuwing of een vakantietaak gekoppeld.

Rapportcommentaren worden gescreend. Zij zijn positief en stimulerend geformuleerd, maar missen soms diepgang in de analyse van het resultaat. Wat de verwijzing naar remediëring betreft, zijn er vakgebonden verschillen.

De school neemt initiatieven om de eigen evaluatiepraktijk kritisch onder de loep te nemen. Uit een zelfevaluatierapport in campus De Toren kwam naar voren dat er weinig aandacht is voor zelf- en peerevaluatie, dat er veel aandacht besteed wordt aan feedback op evaluatie en dat het evaluatiesysteem in de derde graad niet adequaat bevonden wordt. De school voerde zelf een evaluatie uit van het systeem met grote overhoringen in de tweede graad en stelde vast dat het systeem tot de beoogde resultaten leidde.

Ook de resultaten van de eigen leerlingen voor de externe peilingstoetsen wiskunde werden geanalyseerd.

Ontwikkeling De analyse van verzamelde gegevens leidt tot bijstellingen. Zo werden in het vijfde leerjaar van de campus De Toren partiële examens ingevoerd voor een aantal vakken. Daarmee hoopt de school de evaluatie van de tweede en de derde graad beter op elkaar af te stemmen en de overgang te vergemakkelijken.

De evaluatie- en rapporteringspraktijk was de voorbije jaren geen prioritair aandachtspunt in het professionaliseringsbeleid. Ze werd nog niet expliciet opgenomen in het nascholingsbeleid en was nog niet het onderwerp van een pedagogische studiedag. Er werd de voorbije jaren weinig nascholing gevolgd m.b.t. dit thema.

Voor de talen werd intensief nageschoold over de geïntegreerde kennisevaluatie. De invoering ervan verloopt niet vlekkeloos. Ondanks externe ondersteuning blijven heel wat onzekerheden. De voorbereidings- en implementatiefase van deze vernieuwing was immers relatief kort. De leraren zetten zich volhardend in om vaardiger te worden in het groeiproces naar een taxonomisch verantwoorde kennisevaluatie van de talen.

4.2 Deskundigheidsbevordering

Ondersteuning Er is een visie op professionalisering vervat in het document 'Nascholingsbeleid'. Dit document slaat op de EDUGO-scholengroep en bezit een degelijke informatiewaarde. Aan de andere kant is het niet geactualiseerd wat de verwijzingen naar de vigerende regelgeving en de concrete toestand in de respectieve scholen betreft, die elk hun eigen accenten leggen. Daarbij worden jaarlijks quasi identieke versies gehanteerd. Recentelijk werd wel de taak van de nascholingscoördinator erin opgenomen.

De schoolleiding stimuleert en ondersteunt haar personeel bij het op peil houden en bevorderen van de professionaliteit. Het bekendmaken van het nascholingsaanbod en de interne pedagogische studiedagen illustreren dit. In het teken van de leerplanvereisten doet men tevens een beroep op de pedagogische begeleiding. Daarnaast wordt de vakdeskundigheid van startende en jonge leraren bewaakt via de klasbezoeken.

Men rekent erop dat de leraren minimaal 3 nascholingen over 2 schooljaren volgen. Het uitgangspunt is dat het regelmatig volgen van nascholing eigen is aan goed lerarenschap. Van de personeelsleden met een specifieke functie verwacht men dat ze gepaste nascholing volgen. Het belang en de betekenis van deskundigheidsbevordering komt treffend tot uiting via de functiebeschrijvingen, namelijk het zich permanent blijven bekwamen als gemotiveerde via nascholing.

Het document 'Nascholingsbeleid' maakt onderscheid tussen drie categorieën van nascholing : de vakspecifieke, de pedagogische en de organisatorische nascholing. Daarnaast voorziet de scholengroep in campusoverschrijdende vorming voor prioritaire thema's, terwijl de scholen ook het initiatief kunnen nemen om teamgerichte sessies op te zetten.

Vooralsnog is men er niet toegekomen om op basis van het document 'Nascholingsbeleid' jaarlijks een schooleigen nascholingsplan te destilleren, dat op een samenvattende wijze de vormingsinspanningen weergeeft en goedgekeurd wordt door het lokaal comité (Decreet betreffende de kwaliteit van het onderwijs, 2009, artikel 8). Het nascholingsbeleid wordt conform het participatiedecreet van 2004 wel geadviseerd door de schoolraad (artikel 19 - 5°).

Doelgerichtheid Het overzicht van de gevolgde nascholingen toont aan dat men op een veeleer bescheiden wijze ernaar streeft om tegemoet te komen aan de uitdagingen die het onderwijs stelt inzake leerplanvereisten en vernieuwingen. Zo werd en wordt er weinig nascholing gevolgd met betrekking tot de evaluatie- en rapporteringspraktijk, in tegenstelling tot bijvoorbeeld het talenbeleid. Daarnaast nemen sommige vakgroepen vanuit hun dynamische en kwaliteitsvolle werking het voortouw. Uit de gevolgde thema's blijkt hun veranderingsbereidheid en taakbekommernis, terwijl andere vakgroepen de deskundigheidsbevordering veeleer minimaal opvatten.

Door het gemis aan een nascholingsplan met operationele doelen en prioriteiten heeft men op schoolniveau geen (volledig) zicht op het bereik van de nascholingsinspanningen. Er is wel een gestructureerde aanpak om de deskundigheidsbevordering adequaat in kaart te brengen met een nascholingskalender. Via het feedbackformulier worden de gegevens gecentraliseerd in een schooldatabank. Dit is een eerste belangrijke stap naar meer doelgerichtheid.

Aansluitend is het doorspelen van deze informatie naar de vakgroepvoorzitters op zich een waardevol initiatief. In beide vestigingsplaatsen wordt nadrukkelijk gewezen op de rol en de verantwoordelijkheid van de voorzitters. Uit de screening van de formulieren van beide vestigingsplaatsen - ook van de vakverslagen - blijkt echter dat het punt 'nascholing' sporadisch geagendeerd wordt op het vakoverleg. De vraag 'Te bespreken in de vakvergadering' wordt trouwens door veel leraren niet ingevuld.

Doeltreffendheid Het takenpakket van de nascholingscoördinator is erop gericht om de doeltreffendheid van de nascholing te verhogen. Zonder werkbaar nascholingsplan is het evenwel moeilijk om een helder beeld te verkrijgen van het rendement van het nascholingsbeleid. De hamvraag is of alle gevolgde nascholingen inspelen op de reële behoeften. Op schoolniveau doet men alleszins de nodige inspanningen om via verschillende kanalen de nascholingsbehoeften in beide vestigingsplaatsen op te diepen. Alle personeelsleden krijgen de kans om hun nascholingsbehoeften schriftelijk bekend te maken; ook de vakgroepen worden geresponsabiliseerd. Daarnaast zijn er zowel de informele gesprekken als de decretale functioneringsgesprekken.

Met betrekking tot dat laatste is er voor de vestigingsplaats Lochristi een reële achterstand genoteerd, terwijl in de vestigingsplaats Oostakker de tweede fase met de evaluatiegesprekken nog moet aanvangen. In het kader van een eigentijds en motiverend personeelsbeleid - met professionalisering als één van de hoekstenen - zijn dit nochtans belangrijke hefbomen.

Ontwikkeling Uit de besteding van de nascholingsgelden blijkt dat de totale deelnemingsgraad matig is. De school staat voor de opgave om de ontwikkelingsdynamiek in haar nascholingsbeleid meer gestalte te geven. Een werkbaar uitgangspunt is dat men een tamelijk goede kijk heeft op de nascholingsinspanningen en de leerbereidheid binnen het korps. De schooldatabank kan in het kader van een functioneel nascholingsplan haar nut opleveren om de doelgerichtheid en het rendement van de nascholing in kaart te brengen. In deze optiek blijft het een reële uitdaging om bepaalde vakgroepen blijvend te responsabiliseren in termen van te volgen nascholing, het evalueren ervan en het agenderen, zoals het document 'Nascholingsbeleid' voorschrijft. Het is een werkpunt in het nascholingsbeleid om hun functioneren op een hoger niveau te tillen met het oog op een kwaliteitsvolle leerplanrealisatie.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Besluitvorming, deliberatie, kwaliteitszorg, leiderschap, visieontwikkeling Het schoolbestuur heeft bewust een aantal beleidstaken naar het overkoepelend EDUGO-niveau gedelegeerd: personeelsbeheer, financieel, materieel- en organisatiebeheer. Met deze keuze wil het bestuur de directeuren extra zuurstof geven voor hun kerntaak: onderwijskundig leiderschap.

Het directieteam onderschrijft deze beleidskeuze en wil het schoolbeleid vorm geven vanuit een participatief en faciliterend leiderschap. Daarin staan overleg, betrokkenheid, ondersteuning, aanwezigheids- en opendeurpolitiek centraal. Gelet op de niet aflatende stroom van ingrijpende curriculumvernieuwing en de specifieke zorgvragen van doelgroep leerlingen heeft het beleid van de campus Lochristi daar ook nog een aanzienlijke dosis strategisch en motiverend leiderschap aan toegevoegd.

In de wijze waarop dat leiderschap concreet vorm krijgt, zijn er campusgebonden verschillen. Op de campus Oostakker is er slechts 1 directeur die de dagelijkse leiding van de school voor zijn rekening neemt. Omdat hij veel belang hecht aan gedeeld leiderschap neemt hij belangrijke beslissingen steeds in overleg met de werkgroep 'De Toren' (coördinatoren en ondersteunend personeel) en de directieraad. Ook nauwe samenwerking met ouders en vertegenwoordigers van verschillende werkgroepen zorgen dat hij de vinger aan de pols kan houden. Op de campus Lochristi is er een team van een directeur en twee adjunct-directeuren. Ze hebben een duidelijke en functionele taakverdeling, maar alle keuzes en beslissingen zijn het resultaat van consensusgericht overleg. De directeur van Lochristi combineert zijn opdracht op campusniveau met een aantal (bouw)technische taken op het niveau van de EDUGO-scholen. Deze bijkomende taken nemen een substantieel deel van zijn tijd in beslag. Gelet op de campuseigen prioriteiten is de combinatie van deze taken niet altijd evident.

Ondanks het feit dat visieontwikkeling een school- en campusgebonden aangelegenheid is, wil het schoolbestuur ook hier meer input en ondersteuning geven. Waar de EDUGO-scholen en campussen in het verleden vooral als autonome entiteiten functioneerden, heeft het wekelijks overleg tussen de algemeen directeur en de schooldirecteuren daar substantiële verandering in gebracht. Recente gemeenschappelijke beleidsprioriteiten zijn: nascholings- en VOET-beleid, zelfevaluatie, campusoverschrijdend vakoverleg ... De algemeen directeur betreurt het dat praktisch-organisatorische afspraken veel overlegtijd blijven opsorpen ten koste van onderwijskundige agendapunten.

Op de aso-campus (Oostakker) is de directeur erin geslaagd om terug een positief klimaat binnen het lerarenteam te creëren door o.a. een doordacht aanwervingsbeleid te voeren. De focus op het welbevinden van leerlingen, ouders en personeelsleden blijft een prioriteit omdat het voor het beleid een noodzakelijke randvoorwaarde is voor leren en samenwerken. Daarnaast heeft de schoolleiding doelbewust geïnvesteerd in samenwerking met de pedagogische begeleiding en het hoger onderwijs en in campusoverschrijdende en eigen onderwijskundige items als onderzoekscompetentie, evaluatie en kwaliteitsvolle feedback.

Bij het implementeren van vernieuwingen kiest de directeur voor de weg van de geleidelijkheid. Deze strategie die in oorsprong van cruciaal belang was om het schoolklimaat een positieve wending te geven, heeft momenteel veeleer een remmend effect op de ontwikkelingsdynamiek.

Voor het directieteam van de bso-tso-campus (Lochristi) vormen lerarenoverleg, zorgbeleid en onderwijsvernieuwing de belangrijkste beleidsprioriteiten. Hoge professionele verwachtingen, zelfkritisch vermogen, probleemoplossend denken, intervisie en werkracht die dateren uit een periode van bestaansonzekerheid maken ondertussen de kern van de schoolcultuur uit. De ingrijpende curriculumhervormingen van de voorbije jaren hebben de visieontwikkeling en de ontwikkelingsdynamiek nog behoorlijk versterkt. Ook de toename van kansarmoede en zorgvragen vormen een uitdaging voor het schoolteam. Het beleid wil sterker inzetten op een probleemoplossende en emancipatorische visie op leerlingenbegeleiding waarin zelfredzaamheid, weerbaarheid en basisrespect sleutelwaarden zijn.

Naast de wettelijk verplichte overlegorganen die functioneren conform de regelgeving, zijn er op beide campussen nog heel wat overlegfora actief: werkgroepen, vakgroepen en vakoverstijgende groepen. Wat de overlegcultuur betreft verschillen de beide campussen nog steeds aanzienlijk van elkaar. Ondanks het stimulerend beleid is er op campus Oostakker nog geen sprake van een traditie van diepgaande vakgroepwerking. Het erkenningsonderzoek toont aan dat er grote verschillen zijn in de wijze waarop vakgroepen functioneren. Het belang van de individuele autonomie van leraren blijft nog tastbaar aanwezig. Op campus Lochristi is vakgebonden en vakoverschrijdend overleg een tweede natuur van het team geworden. De opeenvolgende vernieuwingen hebben die traditie nog in aanzienlijke mate versterkt. Het effect op de kwaliteit van het onderwijs is zichtbaar positief (zie erkenningsonderzoek). Over deze verschillen in samenwerkingscultuur werd reeds in het vorig doorlichtingsverslag gerapporteerd.

De directieraad vormt een belangrijke schakel in de onderwijskundige besluitvorming. Op campus Oostakker hebben een aantal leraren zich op vrijwillige basis voor de directieraad geëngageerd terwijl op campus Lochristi de directieraad democratisch onder alle teamleden is verkozen. Beide directieraden functioneren goed, adviseren en ondersteunen het beleid en zorgen mee voor het creëren van een breed draagvlak voor genomen beslissingen.

Het schoolbestuur heeft een planning opgemaakt voor de zelfevaluatie van de EDUGO-scholen aan de hand van eenzelfde instrument. Na de eerstegraadsschool 'De Brug' heeft de campus Oostakker vorig schooljaar onder begeleiding van de pedagogische begeleiding de zelfevaluatie-oefening gemaakt. Op basis van de resultaten heeft het beleid in samenspraak met de directieraad een prioriteitenplan opgemaakt. Omdat de prioritaire doelen niet volgens het SMART-principe (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden) geformuleerd zijn, is het onvoldoende duidelijk op welke terreinen en op welke termijnen de school zichtbare vooruitgang wil boeken.

De school neemt waardevolle initiatieven op het vlak van interne kwaliteitszorg door heel wat gegevens systematisch te verzamelen en te analyseren. Op die manier bewaakt het beleid duidelijk een aantal outputindicatoren. Het gaat hierbij niet alleen over attesteringsgegevens, resultaten in het vervolgonderwijs en tewerkstelling, maar ook over de tevredenheid en het welbevinden van leerlingen, ouders en personeel. Het beleid rapporteert hierover aan het voltallig team.

De school voert een actief en gestructureerd talenbeleid. Het is campusspecifiek doelgericht afgestemd op het profiel van de leerlingeninstroom. Het zit verweven in de GOK-werking en is ondersteunend voor de leerbegeleiding. De doeltreffendheid wordt geregeld geëvalueerd en op basis daarvan wordt de aanpak bijgestuurd. De school neemt initiatieven inzake professionalisering en heeft aandacht voor de participatieve ontwikkeling van het talenbeleid.

Mede omwille van het sterk beleidsvoerend vermogen en de interne kwaliteitszorg heeft de school zelf een vrij goed zicht op punten die voor verbetering vatbaar zijn. Het tekort voor het erkenningsonderzoek voor Engels in de pool moderne talen en de beperkte tekorten in het correct toepassen van de regelgeving kan de school zelf wegwerken. Daarom worden ze niet meegenomen naar het eindadvies. Ook voor de punten die kunnen verbeteren, beschikt de school over voldoende kracht en dynamiek om kwaliteitsvolle bijstellingen te realiseren.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen
- De leerplanrealisatie voor de vakken van het specifiek gedeelte van de studierichting Verzorging- Voeding in de tweede graad bso
- De leerplanrealisatie voor de vakken van het specifiek gedeelte van de studierichting Sociale en technische wetenschappen in de derde graad tso

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De zorg voor het welbevinden van leerlingen, de ouders en het personeel
- De taakbetrokkenheid van het personeel
- De open schoolcultuur en het geordend schoolklimaat
- De schoolorganisatie
- De preventieve en curatieve leerbegeleiding
- De rapporteringspraktijk
- De opgebouwde expertise op het vlak van onderwijsvernieuwing op de bso-tso-campus
- De zelfsturende lerarenteams op de bso-tso-campus
- Het talenbeleid op de bso-tso-campus
- De communicatie met ouders op de aso-campus
- De samenwerkingsverbanden van de aso-campus met het hoger onderwijs
- De motivering van de B- en de C-attesten op de aso-campus

Wat betreft het algemeen beleid

- Het herstel van het positief schoolklimaat op de aso-campus
- De gezamenlijke doelgerichtheid en de vernieuwingsdynamiek op de bso-tso-campus
- Het zelfevaluerend vermogen en de interne kwaliteitszorg
- De openheid voor externe evaluatie
- De participatieve besluitvorming
- De overlegcultuur op het niveau van de EDUGO-scholen

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De realisatie van de onderzoekscompetentie
- De leerplanrealisatie voor Humane wetenschappen

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De diepgang van de vakgroepwerking op de aso-campus
- De evaluatiepraktijk in een aantal vakken
- Het didactisch gebruik van de elektronische leeromgeving
- Het nascholingsbeleid
- De uitrusting infrastructuur van de bso-tso campus in verhouding tot het aantal leerlingen

Wat betreft het algemeen beleid

- De aansturing en de opvolging van de vakgroepen op de aso-campus
- Het tempo en de fasering van sommige vernieuwingsprocessen

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor Engels als vak van de basisvorming en het specifiek gedeelte in de derde graad aso in de pool moderne talen
-

Wat betreft de regelgeving

- Het overhevelen van onderwijsdoelen van vakken van het specifiek gedeelte naar vakken van het complementair gedeelte (SO64 3.6.2)
- Het bewaren van leerlingendocumenten in het kader van de verantwoordingsplicht (SO/2003/02)

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor alle structuuronderdelen, VOET.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Trui Van Rie de inspecteur-verslaggever	Luc VERREY de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	